

2 1964

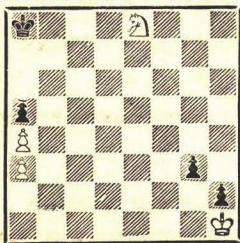
Revista *de* **ȘAH**

Campionatul U.R.S.S. de șah 1963

COPERTA NOASTRA

Victor Cuciuc
„Revista de Șah”, 1953 Pr. II

Alb cîstigă

Unul din meritele incontestabile ale etudistiilor sînt contribuțiile, adesea valoroase, pe care le aduce la teoria finalurilor. Este cazul alăturatului studiu al maestrului sportului Victor Cuciuc din Constanța, care demonstrează pregnant metoda de cîștig în această poziție tipică. Prin mutare aparent simplă, dar care sînt totuși singurele eficace, albul forțează pe adversar să intre invariabil în poziție de zugzwang, după care promovarea (totdeauna foarte anevoioasă) a pionierilor marginali decide. Studiul a fost premiat în cadrul ediției 1953 a concursului revistei noastre, dintr-un lot de compoziții românești remarcabile.

Iată varianta principală a soluției:

1.Cd6 Rb6 2.Cc4+ Ra6 3.Rg2! Ra7 4.
C:a5 Ra6 5.Cb3! Rb6 6.a5+ Rb5 7.a4+
Ra6 8.Rh1! Rb7 9.Cc5+ Ra7 10.Rg2!
Ra8 11.Ce4 Ra7 12.C:g3 Ra6 13.Ce4
R:a5 14.Cc3! câștigă.

Coperta: *DAN GRIGORESCU*

CUPRINSUL

Dr. O. Costăchel: Mai multă atenție activității competiționale a tineretului	17
Leonid Ștein învingător în a XXXI-a ediție a campionatului de șah al U.R.S.S. pe anul 1963	18
Note teoretice:	
Ing. M. Rădulescu: Aspecte și aprecieri asupra unor variante ale Apărării Grünfeld	20
Partide și finaluri	
Din partidele marilor maeștri	22
Din campionatul U.R.S.S.	23
De la turneul internațional de la Moscova 1963	24
De la alte turnee	25
Pentru juniori	27
Activitatea șahistă în țară	
Campionatul orașului Hunedoara	27
Surpriză în campionatul orașului Arad	28
Șahul prin corespondență	
Succese românești la turneele de șah prin corespondență	28
Șah Magazin	29
Principiile jocului de mijloc: Despre apărare (XI)	30
Studii și probleme	
Campionatul republican de compoziție pe 1962	32
Concursul nostru internațional pe anul 1964	Cop. III
Combinatii, partide scurte	Cop. IV

 Din toată lumea

MIHAIL TAL INVINGATOR IN PRIMUL TURNEU INTERNATIONAL AL ANULUI

Tradiționalul festival șahist de la Hastings, cu care se cheie un an și începe altul nou, s-a bucurat și la această ediție de o participare valoroasă, în care din nou maestrii sovietici și-au impus superioritatea. Interesul stîrnit în jurul turneelor desfășurate a fost anul acesta și mai mare, datorită, desigur, prezenței în concurs a campioanel mondiale Nona Gaprindasvili, care și-a pus la încercare forțele într-una din grupele destinate maștrilor. Deși învînsă într-una din primele runde ale turneului de maestrul englez Lawrence, Nona a răfăcut cu ușurință terenul pierdut și a reușit să se claseze pe primul loc, alături de suedezul Kinmark. În acest fel, strălucita reprezentantă a șahului sovietic a cîștigat dreptul de a juca anul viitor la turneul la care participă mari maștri și maștri internaționali.

În turneul principal al festivalului, lupta pentru primul loc s-a dat mai cu seamă, între fostul campion mondial M. Tal și marele maestru iugoslav S. Gligorici. Către mijlocul desfășurării turneului, Tal a reușit să acumuleze un avans de o jumătate de punct, pe care l-a păstrat până la sfârșit, cu toate eforturile lui Gligorici de a-l ajunge din urmă. Foarte bine au jucat maestrul sovietic Hasin și maestrul maghiar Lengyel, proaspăt calificat la unul din turneele zonale europene.

Clasamentul final al turneului principal se înfățișează astfel: Tal 7 puncte, Gligorici 6½, Hasin, Lengyel 6, N. Littlewood 5½, Brinck Clausen 4½, J. Littlewood. Hindle 3½, dr. Bely 2, Franklin 1½ puncte.

BOBBY FISCHER DIN NOU CAMPION AL S.U.A.

Ultima ediție a disputei pentru titlul de cel mai tare sahist din S.U.A. s-a încheiat cu un rezultat care poate fi calificat pe drept cuvânt surprinzător. Surpriza nu constă în numele învingătorului, a cărei forță de joc îl situa, fără îndoială, ca principal favorit al campionatului, ci în proporțiile acestei victorii, unică aproape în istoria turneelor la care participă un număr remarcabil de mari maeștri.

După cum se știe, începînd cu anul 1958, cînd, la vîrsta de 14 ani, a devenit pentru prima oară campion al S.U.A., Bobby Fischer nu a mai pierdut nicodată acest titlu, cu excepția campionatului 1962 la care, din motive personale, mai mult sau mai puțin îndreptățite, nu a participat. În fiecare an însă, lupta pentru titlu a fost destul de strînsă, tînrul mare maestru impunîndu-se în special în ultimile runde ale turneelor respective. De data aceasta, Bobby a pornit în trombă chiar de la început, fără să acorde nici măcar o remiză partenerilor săi de concurs, astfel încît la încheierea campionatului a realizat punctajul maxim : 11 puncte din 11 posibile. Este o performanță cu totul remarcabilă, realizată cîndva, după cite știm, și de fostul campion al lumii R. H. Capablanca într-un turneu disputat în America, dar care nu avea o miză deosebită în joc.

Dintre ceilalți participanți, silișii s-au resemențat încă de la jumătatea turneului la preocuparea de a se situa pe un loc cât mai apropiat de campion în clasamentul final, merită să fie amintiți L. Evans și P. Benkő, clasări pe locurile următoare. Marii maestri Reshevski și Bisguier, calificați de anul trecut printre reprezentanții S.U.A. la viitorul turneu interzonal, au ocupat locuri modeste în a doua jumătate a clasamentului.

Iată, în întregime, clasamentul la încheierea turneului: Fischer 11 puncte, Evans 7½, Benkö 7, Saïdy 6½, Reshewski, R. Byrne 5½, Weinstein 5, Bisguier, 4½, Addison, Mednis 3½, Steinmeyer 3, D. Byrne 2½ puncte.

MECI INTERORASE PRIN TELEFON

Activitatea şahistă în U.R.S.S. pe anul 1964 s-a deschis printr-o impunătoare întrecere pe echipe, la care au luat parte cele mai tari şahişti din Moscova şi din Leninigrad. Denumite de remarcat sînt condiţiile în care s-a desfăşurat această întrecere : fiecare echipă a fost formată din cite 100 jucători (75 bărbaţi, 15 femei şi 10 juniori) iar mutările partidelor au fost transmise prin telefon.

Vechea rivalitate sportivă dintre șahiștii celor două orașe s-a soluționat de data aceasta în favoarea moscovitilor, învingători cu scorul total de $53\frac{1}{2}$ — $46\frac{1}{2}$, după ce în prima zi de concurs, înainte de reluarea partidelor întrerupte, cei din Leningrad reușiseră să ia conducerea cu 29—28.

Printru rezultatele individuale mai importante trebuiesc consemnae victoria lui Bronştein asupra lui Korcinoi, la prima masă şi înfringerea suferită de Vasuikov în partida cu Vladimirov (Leningrad), la masa a 3-a. Semnificative sînt deasemenea cîteva rezultate parţiale. La primele 10 mese, şahiştii din Leningrad s-au dovedit superiori, întrecînd pe cei din Moscova cu $6\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$. Această superioritate s-a menţinut şi la primele 50 mese, avansul ridicîndu-se la 4 puncte (27-23). La următoarele 25 mese însă, reprezentanţii Moscovei au reuşit să recupereze totul, ba încă s'îi întoarcă rezultatul în favoarea lor. Scor parţial : $16\frac{1}{2}$ - $8\frac{1}{2}$. În fine, în timp ce fetele au încheiat la egalitate înfrîngerea lor ($7\frac{1}{2}$ - $7\frac{1}{2}$), juniorii moscoviti au câştigat înfrîngerea directă cu scorul de $6\frac{1}{2}$ - $8\frac{1}{2}$.

Dr. O. COSTĂCHEL

Președintele Federației Române de Șah

Mai multă atenție activității competiționale a tineretului

Printre disciplinele sportive cele mai îndrăgite în patria noastră se numără, fără îndoială, jocul de șah. Tineri și vîrstnici, bărbați și femei participă cu sutele de mii de-a lungul întregului an, la numeroasele competiții șahiste organizate pe tot cuprinsul țării, ca să nu mai vorbim de întîlnirile ocazionale în care pasiunea întrecerii sportive se manifestă cu aceeași forță. Pe drept cuvînt putem afirma acum că șahul și-a cucerit o puternică bază de mase, rod al minunatelor condiții materiale asigurate întregii noastre mișcări de cultură fizică și sport.

Cu tot caracterul său accesibil tuturor vîrstelor, puterea de atracție a jocului de șah se exercită totuși în primul rînd asupra tineretului, fondul de aur al oricărei discipline sportive. Mai mult ca în numeroase alte sporturi, tinerii, chiar la o vîrstă fragedă, sînt capabili să urce treptele cele mai înalte ale măiestriei șahiste și să înfrunte de la egal vîrstnicii mai experimentați. Este bine cunoscut faptul că actuala generație de maeștri ai șahului românesc s-a afirmat încă de la vîrsta junioratului, în întreceri cu jucători mult mai experimentați, ca să nu mai amintim de tînărul Florin Gheorghiu, devenit pentru prima oară campion al țării înainte de a fi împlinit 17 ani. Sînt exemple convingătoare, asupra cărora nu este nevoie să mai insistăm.

De multe ori, mai cu osebire în fazele inferioare și medii ale campionatelor republicane, tinerii au fost principalii animatori ai întrecerilor, punînd în dificultate șahiști cu o forță de joc apreciabilă și producînd surprize cu totul neașteptate. În paginile revistei noastre am mai scris despre astfel de tineri ca Dan Zara (Ploiești), Dorin Oană (Cluj), Alexandru Solomon (Reghin), Pia Brînzeu (Timișoara), sau de bucureștenii Cornel Dumitrașcu, Dan Wolf, Sorin Segal și alții, elemente talentate, care vădesc reale calități pentru jocul de șah.

Am amintit numai cîteva nume, cele mai cunoscute. Desigur, ca aceștia sînt încă mulți, cu aceleași posibilități și care așteaptă cu nerăbdare ocazia să se afirme. Trebuie spus însă că aceste ocazii sînt încă prea rare și ceea ce este mai regretabil, pe alocuri lipsesc chiar cu totul. Factorii cărora le revine răspunderea pentru propaganda șahului în rîndurile maselor, nu acordă suficientă atenție tineretului, scăpînd astfel din vedere una dintre sarcinile lor cele mai importante.

Este adevărat, în ultimul an s-a făcut simțită o ușoară înviorare a preocupărilor pentru tineret. În cîteva regiuni sau orașe ale țării s-au organizat concursuri șahiste destinate exclusiv juniorilor. În București a avut loc un foarte disputat campionat școlăresc, în care și-au încercat șansele aproape 10 000 de elevi și eleve. La fel de atractiv s-a dovedit și campionatul de juniori al Capitalei, cu toate că nu a fost suficient sprijinit de secțiile de șah ale cluburilor și asociațiilor sportive. Astfel de

preocupări mai sînt de semnalat la Cluj, Arad, Timișoara, Ploiești și în alte cîteva orașe în care pulsează o viață șahistă mai puternică. Peste tot, tineretul a răspuns cu entuziasm chemării la întrecere pe tabla cu pătrate albe și negre, dovedind astfel interesul pe care-l poartă acestei discipline sportive.

Asemenea inițiative sînt promițătoare, dar nu ne putem declara mulțumiți numai cu atît. În țara noastră sînt condiții suficiente pentru antrenarea tinerilor care au îndrăgit șahul într-o activitate competițională organizată, care să se desfășoare cu regularitate. Alături de concursurile pentru seniori, trebuiesc inițiate întreceri pentru cei mai tineri jucători, începînd chiar din cadrul asociațiilor sportive. Astfel de competiții, al căror scop poate fi acordarea titlului de campion pe asociație sau pe localitate, precum și acela de realizare a normelor pentru diferite categorii sportive, au atras totdeauna cu precădere tineretul și constituie mijlocul cel mai sigur de verificare a forței de joc și al perspectivelor de dezvoltare.

Deosebit de importante sînt concursurile șahiste pentru școlari. Ca și alte discipline sportive, șahul exercită o puternică influență educativă asupra tineretului studios. Raționamentul precis, spiritul de observare și analiză, deprinderea de a studia pătrunzător toate laturile unei probleme, puterea de luptă și mai ales exercitarea și creșterea treptată a puterii de concentrare a atenției, iată numai cîteva din însușirile necesare unui constructor capabil al socialismului și care își găsesc un admirabil stimulent în practicarea jocului de șah. Trebuie arătat aici că activitatea șahistă nu numai că nu va accentua, ci dimpotrivă va ajuta mult la înlăturarea așa zisei supraîncărcări a elevilor și chiar a studenților. Într-adevăr, nu încărcarea cu o activitate intensă este aceea care dă copiilor simptomele de astenie de care se plîng uneori părinții și profesorii, ci organizarea nepotrivită a eforturilor, adică trecerea prea rapidă de la o activitate la alta, fără a fixa suficient de temeinic niciuna dintre ele. Tocmai această stare de preocupări variate, insuficient fixate, duce la simptomul principal al supraîncărcării: imposibilitatea concentrării atenției un timp mai îndelungat asupra aceleiași probleme. Imbinarea armonioasă a practicării șahului cu celelalte activități intelectuale ale elevilor ar avea o contribuție însemnată în întărirea puterii de concentrare a acestora, ca și a tuturor celorlalte facultăți necesare studiului. De altfel, experiența a dovedit că cei mai buni tineri șahiști sînt în același timp elemente foarte capabile la învățătură sau în profesiunile pe care le exercită. Edificator în această privință este ultimul campionat de juniori al regiunii Ploiești, al cărui finaliști au fost, fără excepție, elevi frunțași sau muncitori evidențiați în numeroase rînduri în întreprinderile industriale în care lucrează.

Ștein, Bronstein, Gheller și Suetin, au reluat lupta abia încheiată, disputându-și unul din cele trei locuri care asigură calificarea la viitorul turneu zonal. După cum se știe, conform regulamentului de desfășurare a campionatului mondial de șah, Uniunea Sovietică are dreptul de a trimite la acest turneu 5 reprezentanți. Doi dintre aceștia, foștii campioni mondiali Mihail Tal și Vasili Smislov, mult solicitați în ultimile turnee internaționale disputate în Europa, din a căror cauză nici nu au putut participa la campionatul unional, au fost desemnați direct pentru turneul interzonal.

Intrecerea primilor șase clasați, căroră s-a adăugat ulterior Victor Korcinoi, începută la 17 februarie, se anunță deosebit de pasionată, atât prin forța concurenților, cât și prin miza extrem de importantă pusă în joc. Va fi foarte interesant de văzut măsura în care „debutanții” în această competiție, Holmov și Suetin, vor ști să-și apere șansele în fața celorlalți patru mari maeștri, cu vechi state de serviciu în turneele superioare ale campionatului mondial.

În numărul viitor al revistei vom prezenta cititorilor noștri câteva dintre momentele cele mai importante ale utimei ediții a campionatului de șah al Uniunii Sovietice.

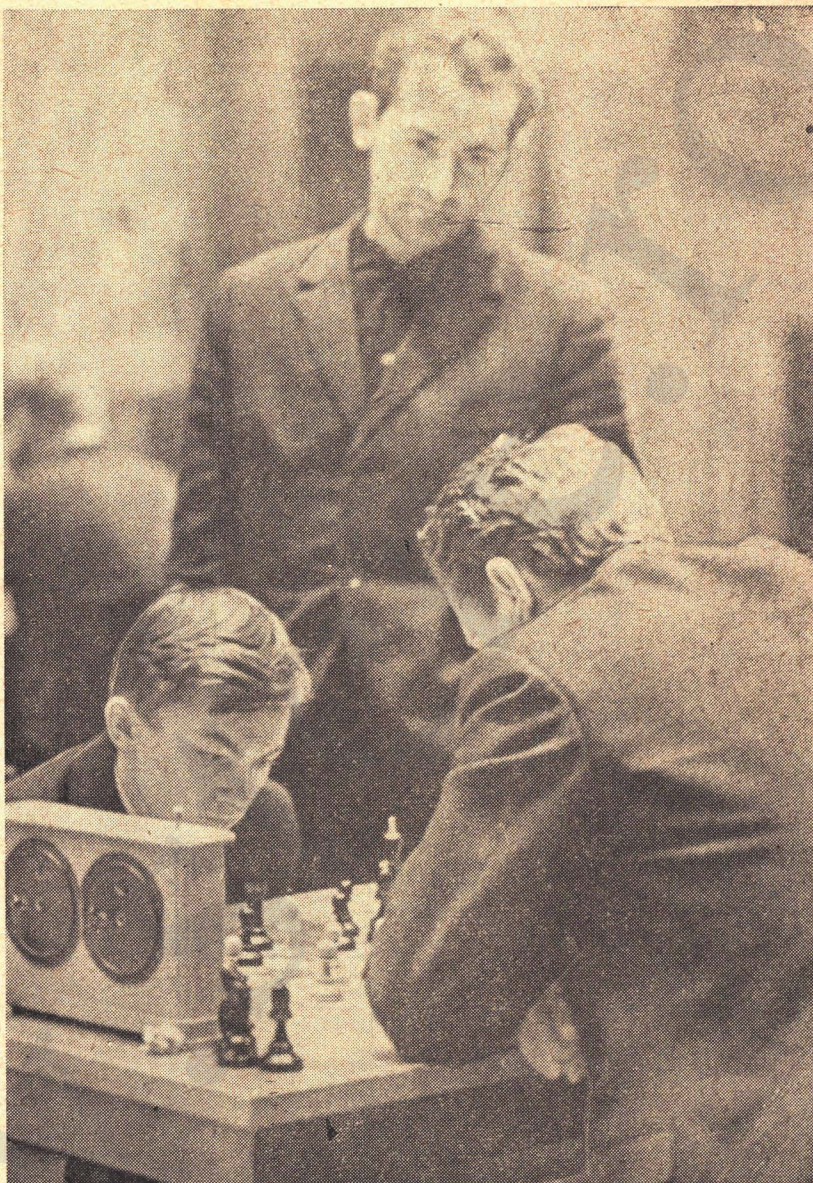
Deocamdată, publicăm mai jos partida care era să-l coste titlul de campion pe Leonid Ștein.

23. APĂRAREA FRANCEZĂ

L. Ștein

V. Bagirov

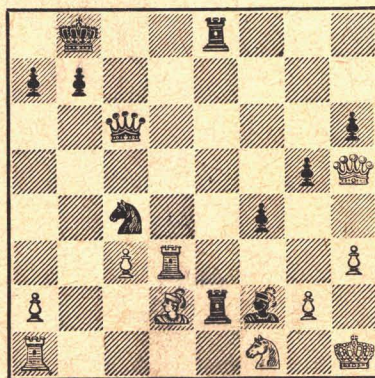
1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 Cf6 4.e5 Cg8 (Ce mai poate spune comentatorul? În urmă cu vre-o cîțiva ani o asemenea mutare ar fi fost imediat gratificată cu două semne de întrebare. Între timp însă, Victor Korcinoi a reușit să ne schimbe destul de mult opinia asupra unor astfel de „originalități...”) 5.Nd3 c5 6.c3 Cc6 7.Ce2 Nd7 (Față de varianta Leningrad a Apărării Tarasch, deosebirea constă în poziția calului care, în loc să se afle la d7, s-a întors la g8. Ultima mutare a negrului caută să dea o justificare logică acestei deosebiri) 8.0—0 Dc7 9.Cf3 c4 10.Nc2 h6 11.Te1 0—0—0 12.b3 Ca5 13.Cf4! (O mutare tipică pentru stilul combinativ al lui Ștein. Datorită faptului că nu merge 13...c:b3 14.a:b3 D:c3? 15.Nd2, albul câștigă un tempo important pentru dezvoltarea inițiativei sale pe flancul regelui) 13...Ne8 14.Cd2 (O nouă formă a aceleiași combinații care folosește de astă dată atacul asupra punctului a7) 14...Rb8 15.Te3 Ce7 (Iată că totuși avem acum motive să considerăm că mutarea a 4-a a negrului face parte dintr-un veritabil sistem...) 16.De2 g5 17.Ch5 Cf5 18.N:f5 e:f5 19.Cf6 f4 20.Tf3 Ne7 21.C:e8 Th:e8 22.b:c4 f6! (Un sacrificiu de pion al cărui scop este deschiderea liniilor pentru folosirea poziției excelente a turnurilor negre; după 22...C:c4 23.C:c4 d:c4 24.De4, albul stă evident mai bine) 23.c:d5 f:e5 24.d:e5

Leonid Ștein, noul campion de șah al U.R.S.S., urmărind partida Averbach-Zaharov

T:d5 25.Td3 (Aceasta însă echivalează cu o recunoaștere a faptului că inițiativa a trecut la negru) 25...T:e5 26.Dh5 Nc5! (O caracteristică a campionatelor unionale: nivelul tuturor participanților este atât de ridicat, încît în

această partidă de pildă, liderul concursului parcă ar juca cu negrul și nu cu albul!) 27.Cf1 Db6 28.Nd2 N:f2+ 29.Rh8 Cc4 30.h3 Dc6 31.Tf3 Te2 32.Td3 (Vezi diagrama)

32...Ne1! (Decisiv! Rezistența următoare a albului într-o poziție complet pierdută are o justificare mai mult psihologică: Ștein trebuia să se obișnuiască mai înții cu ideea că a pierdut o partidă decisivă într-un concurs în care a fost mai aproape decît oricînd de titlul de campion) 33.N:f4+ g:f4 34.Td8+ Rc7 35.Td5 Rb8 36.Td8+ T:d8 37.D:e2 Ng3 (O piesă în plus! Este clar că lucrul comentatorului a devenit acum destul de ușor) 38.Td1 T:d1 39.D:d1 Cd6 40.Dd4 a6 41.C:g3 f:g3 42.De5 Ra7 43.D:g3 De5 și peste cîteva mutări albul a cedat.

Comentarii de Th. Ghițescu
maestru internațional

NOTE TEORETICE

Ing. M. RĂDULESCU
maestru al sportului

Aspecte și aprecieri asupra unor variante ale Apărării Grünfeld

În ultimii cincisprezece ani toate încercările marilor maeștri și ale teoreticienilor de a găsi pentru alb noi formule de atac sau diferite scheme strategice împotriva „Apărării Grünfeld” s-au soldat în cel mai fericit caz cu mențiunea: „Și albul are un avantaj minimal”.

Jucătorii de șah de categorii superioare știu că această mențiune este adevărată pentru majoritatea variantelor cardinale, indiferent de deschidere sau apărare.

Obținerea de avantaje strategice împotriva Apărării Grünfeld s-a produs în mod treptat sau ocazional, dar ulterior, analize și metode noi de apărare au restabilit echilibrul sau chiar au răsturnat inovațiile în favoarea negrului. Trebuie să recunoaștem, totuși, că anumite variante s-au dovedit definitiv inferioare, de cele mai multe ori pentru negru. Cu toate acestea, Apărarea Grünfeld nu a fost zdruncinată în fondul ei strategic, care a rămas și se păstrează intact.

Pe scurt, în ultima vreme, această apărare a trecut cu succes prin examene grele și s-a menținut pe sănătosul ei principiu strategic de combatere a ocupării centrului.

Ca armă împotriva mutării 1.d4, considerăm Apărarea Grünfeld superioară celorlalte tipuri de indiene, pentru că jocul se desfășoară mult mai bine din punct de vedere strategic, fie în formulele de menținere a centrului cu pion pe d5, fie în variantele de cedare a centrului. Fără pionii fixați în lanțuri rigide, liniile de joc pot fi mai complexe și mai bogate în surprize decât în indienele vechi, unde liniile de joc au un caracter mai obligat, fiind determinate de formarea lanțurilor de pionii.

I. Albul încearcă să împiedice Apărarea Grünfeld

După mutările: 1.d4 Cf6 2.c4 g6, singura posibilitate a albului de a împiedica Apărarea Grünfeld este întinderea mecanică 3.d5. Dacă negrul este un jucător specializat în această apărare, el este nevoit să găsească „la tablă” continuări deosebite de Indiana veche. Maestru C. Botez a rezolvat bine problema în partida sa cu M. Rădulescu, Iași 1961, jucând: 3...c6 4.Cc3 c:d5 5.c:d5 d6 6.Ng5 Ng7 7.Dd2 Cbd7 8.e4 Cc5 9.f3 Nd7 10.Ce2 Db6 11.Cd4 0-0 12.Ne3 Tf8 13.Ne2 a5! 14.0-0 a4 15.Tab1 Da5 și poziția rezultată o putem considera ca egală. (Vezi diagrama 1).

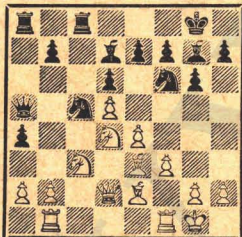
Cu toate eforturile depuse de alb, partida s-a terminat remiză. Trebuie reținută metoda de joc cu deschiderea coloanei „c” și manevra imediată Cbd7—c5, care l-a obligat pe alb la mutarea rigidă 9.f3.

În consecință, dacă albul vrea să obțină mai mult decât egalitate după 1.d4 Cf6 2.c4 g6, trebuie să accepte să lupte împotriva Apărării Grünfeld.

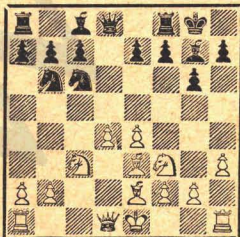
II. Albul își formează centrul de pionii

După părerea marelui maestru P. Keres, dacă există vreo răsturnare a Apărării Grünfeld, aceasta trebuie căutată în variantele cu formarea centrului de pionii. În ultima vreme, B. Spasski a câștigat numeroase partide cu această variantă și trebuie să fim de acord că este cea mai promițătoare pentru alb: 1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5! 4.c:d5 C:d5 5.e4 C:c3. Practica a dovedit că negrul trebuie să schimbe la c3. Astfel, partida Bondarevski—Averbach a demonstrat că retragerea calului la b6 nu este indicată: 5...Cb6 6.h3 Ng7 7.Cf3 0-0 8.Ne2 Cc6 9.Ne3 (Vezi diagrama 2)

1

2

În lipsa unui contrajoc armonios, negrul a continuat cu 9...f5 10.d5! Ce5 11.e:f5 N:f5 12.0-0 C:f3+ 13.N:f3 Ce4 14.Ng5 Cd6 15.Tf6! Nf6 16.N:f6 T:f6 17.De2 Df8 18.Ng4! N:g4 19.h:g4 Df7 20.f3 Tac8 21.Tc1 e5 22.De3 a6 23.Te2 Tc7 24.Tc1 Tf4 25.Da7 De8 26.h3 Rg7 27.Df2 b6 28.Dg3 g5 29.Te3 Rg8 30.Tie2 Cf7 31.De1 h6? 32.Ce4 Db5 33.g3 T:c4 34.f:e4 și albul a câștigat la mutarea a 39-a. După cum s-a văzut chiar și în această situație, nu a fost prea ușor pentru alb să speculeze slăbiciunile de pe flancul regelui negru și ale coloanei „e”.

Dacă negrul renunță la înaintarea 9...f5 și joacă liniștit, atunci intră în dezavantaj pozițional, ca în partida Portisch—Szabo din

campionatul R.P.U. 1962, care a continuat astfel: 6.Ne3 Ng7 7.h3 0-0 8.Cf3 c6 9.Ne2 Ne6 10.0-0 Nc4 11.Dd2 Csd7 12.Nh6! e5 13.N:g7 R:g7 14.N:c4 C:c4 15.De2 e:d4 16.C:d4 Ccb6 17.Tad1, cu avantaj pentru alb.

În concluzie cel mai bun răspuns pentru negru este: 5...C:c3 6.b:c3 c5 7.Ne4.

Celelalte continuări posibile ca: 7.Cf3 sau 7.Nb5+ sau, în fine, 7.Ne3 sînt mai slabe și negrul, cu un joc consecvent de atacuri asupra pionului d4, egalează ușor. De exemplu: 7.Cf3 Ng7 8.h3 (Necesar împotriva 8...Ng4) 0-0 9.Ne3 Cc6 10.Ne2 și acum este greșit 10...c:d4, pentru că urmează 11.C:d4 Da5+ 12.Nd2 Da3 13.d5! Ce5 14.C:e5 N:e5 15.0-0! N:a1 16.D:a1 f6 17.Tf6! Dd6 18.Nb4 Dd8 19.Nc4 Rg7 20.e5 și atacul albului reușește (Bannik—Iliivski, al XXI-lea campionat al U.R.S.S. Negrul trebuia să joace 10...Da5, în loc de 10...C:d4, 11.Dd2 Td8 12.Td1 b6 13.0-0 Na6 14.N:a6 D:a6 și ar fi obținut presiune, după cum afirmă Bannik).

Se vede dar, că pericolele pentru negru persistă chiar dacă albul nu joacă suficient de exact deschiderea. În general, subvariantele în care se renunță la mutarea 7.Ne4 îngreunează mult apărarea punctului d4.

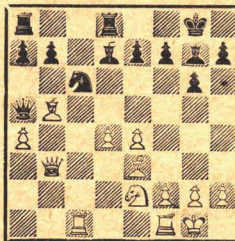
7...Ng7 8.Ce2 c:d4.

Cea mai uzitată mutare. Se pare că o dată cu apărarea ambelor puncte c3 și d4, negrul trebuie să se decidă la schimbul de pionii în centru.

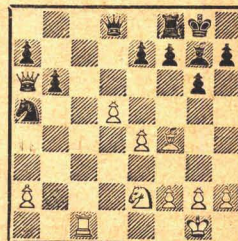
9.c:d4 Cc6 10.Ne3 0-0 11.0-0 Ng4.

Deoarece negrul nu poate fi mulțumit de rezultatul unora dintre variantele care rezultă după 11...Ng4, pe parcurs s-au mai încercat și alte continuări; astfel, după 10.Ne3, în partida Spasski—Vitkovski, Riga, 1959, negrul a încercat 10...b5? Semnul de întrebare este al lui Spasski, care arată că mutarea din partidă este „neprincipală”, fiind executată înainte de mobilizarea forțelor. A urmat 11.Nd5 (Negrul are dreptate numai în varianta: 11.N:b5 Da5+ 12.Cc3 D:c3+ 13.Nd2 D:d4 14.N:c6+ Nd7 15.N:a8 D:a1) 11...Nd7 12.Tad1 (Suficient pentru demonstrarea superiorității era și continuarea simplă 12.N:c6 N:c6 13.d5 Nd7 14.Nd4, cu avantaj pozițional) 12...Te8 13.0-0 e6 14.N:c6 T:c6 15.T:c6 N:c6 16.d5 c:d5 17.Dc2 Dd7 18.Nc5 d:e4 19.Tfd1 Db7 20.Cd4 Ne5 21.Nb4 N:d4 22.T:d4 a5 23.Nc5 Dc8 24.h3! f5 25.Db2 Nd7 26.T:e4 27.D:h8+ Rf6 29. De7+ Rf5 30.g1+ Rf4 31.Dd6+ Rg5 32.Ne3+ și negrul și-a luat pedeapsa.

3

4

În loc de 11...Ng4, încercarea de a face remiză prin repetarea mutărilor cu 11...Ca5 12.Nd3 Cc6 13.Nc4, eșuează din cauza răspunsului puternic al albului: 13.Nb5! Da5 14.a4! Td5 15.Tc1 Nd7 (E greșit 15...C:d4 16.C:d4 N:d4 17.N:d4 e5 18.Nc3) 16.Db3, cu avantaj pentru alb (Vezi diagrama 3) sau după metoda Suetin: 13.e5 Cb4 14.Nc4 Cd5 15.Cf4, de asemenea cu avantaj pentru alb.

Nici 11...Nd7 12.Tc1 Tc8 13.Nd3 Ca5 14.d5 b6 15.Na6 Tc7 16.Nf4 Tc5 17.Dd3 Nc8 18.Tfd1 T:c1 19.T:c1 Na6 20.D:a6 și albul stă mai bine, ca în partida Furman—Dubinin, Gorki 1953 (Vezi diagrama 4)

Smslov, cu negrele, a încercat în partida sa cu Furman (1953) 11...b6, dar continuarea: 12.Tc1 Nb7 13.Nb5! Tc8 14.Da4 Ca5 15.d5 Dd6 16.Nd2 T:c1 17.T:c1 f5 18.Nd7! De5 19.Nc3 D:e4 20.Ne6+ Rh8 21. Ng7+ R:g7 22.Da3! Dh4 23.Tc7 Rh8 24.T:e7 s-a soldat cu mare avantaj pentru alb.

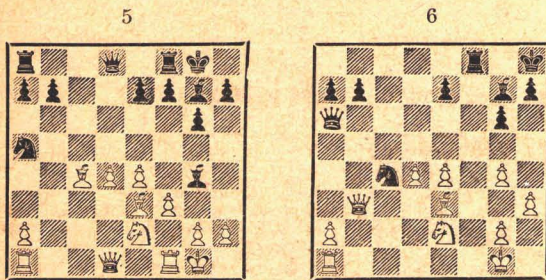
În concluzie, pozițiile ce rezultă după 11...Ca5; 11...Nd7, 11...b6, sînt defavorabile negrului, care trebuie să accepte ca cea mai convenabilă continuare: 11...Ng4.

12.f3 Ca5!

Contraatacul în care sînt puse toate speranțele negrului (vezi diagrama 5)

După părerea celor mai mulți teoreticieni, este insuficient pentru obținerea avantajului: 13.N:f7+ T:f7 14.f:g4 T:f1+ 15.R:f1 Dd7 16.h3 De6 17.De4 18.Dd2 Da6! 19.De2 Cc4 20.Db3 Rh8 21.Rg1 Cd2? (Spasski—Korcnoi, al XXII-lea campionat al U.R.S.S.). Aici negrul

putea juca mai bine 21...Tf8. Această poziție, (vezi diagrama 6) este foarte importantă pentru aprecierea continuării 13.N:f7+ și deoarece Spasski joacă invariabil varianta cu formarea centrului de pioni, s-ar putea să existe continuări certe de obținerea avantajului pentru alb.

Constatând că 13.N:f7+ nu dă o linie sigură de joc, albul trebuie să rezolve poziția din diagrama 5, cu 13.Nd3 sau 13.Tc1.

După 13.Nd3 Ne6, atât atacul Sokolski—Bronstein, cu sacrificiul calității bazat pe înaintarea 14.d5, cât și sacrificiul pionului a2, după 14.Tc1, nu dau albului, la cele mai bune continuări de o parte și de alta, mai mult decât remiză.

Ca o linie mai importantă de joc, arătăm că după 14.d5!?: N:a1 15.D:a1 f6 16.Nh6 T:e8, niciuna din cele patru continuări care în mod logic pot fi luate în considerare a) 17.Cf4; b) 17.Cd4; c) 17.Rh1 sau d) 17.Tb1 nu dau albului mai mult decât egalitate. După 16.Nh6, continuarea 16...Db6+? este greșită, din cauza: 17.Rh1 Tf8d 18.Tb1 Dc5 19.Nd2!! b6 20.Nb4 Dc7 21.Tc1 Db7 22.Db1 Tab8? 23.d:e6 și albul a dus partida la câștig, Bronstein—Boleslavski, meci 1950.

a) 17.Cf4 Nf7! 18.Tc1 Db6+ 19.Rf1! Ted8 20.e5 N:d5 21.e:f6 D:f6! (Analiza Panov, negrul are calitatea și o poziție mai bună); b) 17.Cd4 Nf7! 18.e5 (18.f4 Tc8!) urmat de 19...Ce4! e6! 19.e:f6 D:f6 20.Nd2 e5 21.Ce2 Dd6 22.Cc3 Dc5+ 23.Rh1 Dd4, cu mare avantaj pentru negru, Pidevski—Milev 1953;

c) 17.Rh1 (Euwe) Tc8! 18.Dd4 Nd7 19.D:a7 C:c4 20.h4 Ce5 21.Nb1 Nb5 22.Tc1 Tca8 23.Dc3 Da5 24.Cd4 Tc8 25.Tg1 Nd7 26.Cb3 Da7 27.De1 Da6 28.Ne3 Na4 29.Cc5 Da5 30.D:f2 Cc4 31.Nd4 b6 32.Ce6 Nd7, cu avantaj evident pentru negru, Furman—Suetin, al XXI-lea campionat al U.R.S.S.;

d) 17.Tb1 (Flohr) a6! și analizele lui C. Botez asigură negrului superioritatea.

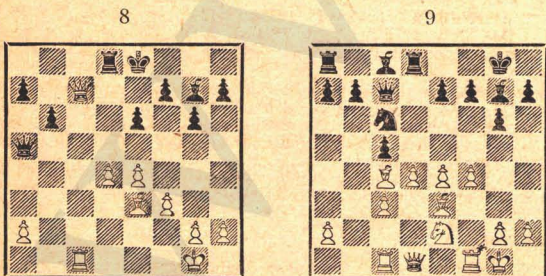
Poziția din diagrama a 7-a, care se obține după 18.Dd4 Nf7, merită o atenție deosebită deoarece, în afară de mutarea 17...a6!, toate celelalte continuări sînt mai slabe și dau albului avantaj hotărîtor. Dacă se găsește o continuare bună pentru alb în poziția din diagrama a 7-a, atunci întregul sistem de atac, cu sacrificiul turnului după 14.d5, este reabilitat.

Analiza, în continuare, arată că după 19.f4 Tac8 20.f5 b5 21.f:g5 h:g6 22.a4 Cc4 23.a:b5 a:b5 24.Tb5 Ce5, avantajul este de pe care negrului.

În concluzie mutarea 13.Nd3, nu s-a dovedit suficient de eficace în fața răspunsului 13...Ne6, albul fiind practic obligat să joace 14.d5, din cauza amenințării strategice pe care o are negrul de a ocupa cîmpurile c4 (14...Cc4). Ca urmare s-au încercat și alte linii de joc dintre care cea mai importantă, avînd o mare valoare teoretică, este continuarea aleasă de Bronstein în partida sa cu Kotov, Stockholm 1948.

13.Tc1 (În loc de 13.Nd3) C:c4 14.T:c4 Nd7 15.Db3 Da5 16.Cc3! b6 (Nu este bine 16...b5 17.Tc5 Tf8 — 17...c6 18.C:b5 Tab8 19.Dc3 cu câștig de pion — 18.Cd5 T:c5 19.d:c5 e6 — 19...Rf8 20.Td1 h6 21.Nd2 Da6 22.Nc3 — 20.c6 Ne8 21.Ce7+ Rh8 22.Dc2 Dc7 23.Dc5, cu avantaj pentru alb) 17.Tc1 Tf8d 18.Cd5 T:c4 19.D:c4 e6 20.Ce7+ Rf8 21.Cc6 N:c6 22.D:c6 Tad8 23.Dc7 și acum 23...Re8, în loc de 23...Te8, cum a jucat Kotov și a pierdut.

În poziția critică din diagrama 8, se pare că nici mutarea lui Konstantinopolski 23...Re8 nu este suficientă după 24.d5! e:d5 25.Ng5 Nd4+ 26.Rh1 f6 27.Dg7! și nu 27.e5 h6 cum se propune în continuare de către Konstantinopolski.

Atît varianta din partida Bronstein—Kotov, 13.Tc1, cât și varianta din partida Spasski—Korcinoi 13.N:f7+ au determinat pe jucătorul cu negrele să caute alte soluții pentru întărirea jocului.

În partida Spasski—Șişkin din semifinalea celui de al XXVII-lea campionat al U.R.S.S., s-a jucat astfel: 1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.c:d5 C:d5 5.e4 C:c3 6.b:c3 Ng7 7.Nc4 c5 8.Ce2 0-0. (Ultima mutare a negrului este prima abatere de la varianta cardinală. Negrul nu se teme de avansarea pionilor în centru, deoarece s-ar ceda cîmpurile d5 sau e5) 9.0-0 Cc6 10.Nc3 Dc7 11.Tac1 Tf8d 12.f4! (Vezi diagrama 9)

Intr-o partidă Vaisman—Moisini, jucată la Iași 1962, negrul a continuat în această poziție cu 12...Ca5 13.Nd3 f5! 14.e:f5 g:f5 15.Cg3 e6 16.Ch5 Nh8 17.Tf3! b6 18.Tg3+ Rf8 19.De2! c:d4 20.c:d4 Df7? (20...De7!) 21.Nd2 Td5 22.Nb4+ Re8 23.Rh1, cu atac câștigător.

În partida Spasski—Șişkin s-a continuat cu 12...Ne4 13.f5! g:f5 14.N:f7+ R:f7 15.Db3+ e6 16.Cf4 Dd7 17.e:f5 Ca5 18.D:e6+ D:e6 19.C:e6 Cc4 20.Ng5 Tg8 21.Tf4 Nf6 22.T:g4 h6 23.d:c5 Ce5 24.N:f6! C:g4 25.Nd4 Tac8 26.h3 Cf6 27.g4 T8c7 28.Rg2 Ce4 29.Rf3 Ceg5+ 30.C:g5 h:g5 31.h4! g:h4 32.Tch1 și negrul a cedat. După cum se vede, renunțarea la schimbul de pioni în centru nu ușurează jocul negrului. Ambele partide sînt de importanță capitală pentru aprecierea variantei.

Din motivele arătate mai sus a apărut și varianta Simaghin, a cărei virulență s-a dovedit trecătoare, albul izbutind să obțină întotdeauna avantaje importante. Acestea se obțin după mutările:

1.d4 Cf6 2.c4 Cg6 3.Cc3 d5 4.c:d5 C:d5 5.e4 C:c3 6.b:c3 Ng7 7.Nc4 0-0 8.Ce2 Ce6 (Continuarea 8...b6 este mai slabă, din cauza: 9.h4! Nb7 10.Dd3 Dd7 11.h5 b5 12.N:b5 Dg4 13.Cg3 c5 14.h:g6 h:g6 15.Nh6, cu avantaj pentru alb, Tolus—Simaghin, turneul Cigorin 1961 sau 8...b6 9.h4! Na6 10.N:a6 C:a6 11.h5 e5 12.h:g6 h:g6 13.Dd3 De8 14.Dg3 c:d5 15.c:d5 Cb4 16.Dh4!, cu atac decisiv, Fuderer—Filip, Göteborg 1955) 9.Ng5! Dd7 (Mai slab este 9...Ca5 10.Nb3! C:b3 11.a:b3 h6 12.Nc3 e6 13.0-0 b6 14.f3 Nb7 15.c4, cu un puternic centru de pioni, Koplov—Simaghin, al XIX-lea campionat al U.R.S.S.) 10.0-0 Ce5 11.Nd3 b6 12.Dd2 Tf8d 13.Nh6 Nh8 14.Tad1 Nb7 15.Dg5 e6 16.e5! e5 17.Cf4 e:d4 17.c:d4 Ce6! 19.d5! e:d5 și acum în loc de 20.Nb5?, care i-a permis negrului să se salveze și chiar să câștige partida, Filip—Korcinoi, București 1934, albul trebuia să joace 20.e6! Dc7 21.C:d5 D:g5 22.e:f7 R:f7 23.N:g5, cu avantaj în poziție simplificată.

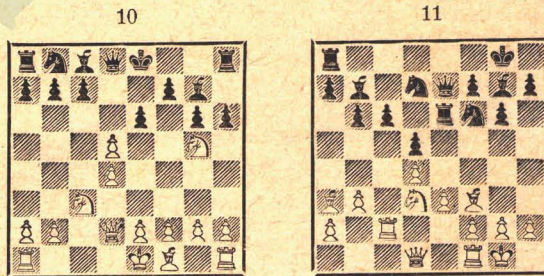
În aceeași variantă, la 12...c5 13.Nh6 c:d4 14.N:g7 R:g7 15.c:d4 Nb7, apreciem că absența timpurie a nebulunii din g7 nu mai corespunde intențiilor de bază ale deschișerii.

III Albul preferă o dezvoltare normală a pieselor prin 4.Cf3

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.Cf3 Ng7 5.e3.

În ultima vreme s-a întîlnit în cîteva partide importante continuarea 5.Ng5, după care negrul egalează jocul prin 5...Ce4! 6.c:d5 (Tot la egalitate duce și 6.Nf4 Cc3 7.b:c3 c5!) 6...C:g5 e6! 8.Cf3 e:d5 9.e3 0-0 10.Nd3 Ce6 11.0-0 Ce7 12.b4, cu avantaj minimal pentru alb, Petrosian — Krogus, finala U.R.S.S. 1959.

Probleme noi pune negrului continuarea: 8.Dd2 care amenință derocarea după 8...e:d5 9.De3+. În partida Uhlmann — Olafsson, Marianske Lazne 1961, s-a jucat 8...h6! (Vezi diagrama 10) și după 9.Cf3 e:d5 10.e3 0-0 11.Nc2 Ne6 12.0-0 Cb7d 13.Tc1 c6 14.Ca4 Dc7 15.Cc5 C:c5 16.T:c5 Dd6 17.b4 Nd7 18.a4 Tc8 19.Tfcl b6 20.T5c2 Nf5, poziția rezultată a fost apreciată de Dr. Euwe ca egală, partida a fost însă câștigată de Olafsson.

În partida Kiarner — Ney 1963, s-a jucat 9.Ch3 e:d5 10.De3+ Rf8 11.Cf4 c5! 12.Df3 c:d4 13.Cc:d5 Rg8 14.e4 Cc6 15.Ne2 Da5+ 16.b4 C:b4 17.0-0 d3 18.Ce7+ Rh7 19.D:c3 C:d3 20.N:d3 Ne6 21.Tabl Da2 22.T:b7 Tab8 23.Tc7 Tb3 și ostilitățile au încetat sub semnul egalității.

În partida Soos—D. Byrne, Varna 1962, s-a constatat că mutarea de alungare a calului 8...h6 poate fi aminată. S-a jucat astfel: 8...e:d5 9.De3+ Rf8 10.Df4 Nf6 11.h4 c6 12.e4 h6 13.Cf3 Rg7 14.0-0 Ne6 15.Nd3 Cd7 16.Rb1 Da5 17.g4 Tac8 18.g5 h:g5 19.h:g5 Nd8 20.e5 T:h1 21.T:h1 Th8 22.T:h8 R:h8 cu egalitate.

După 7.C:g5 e6!, valorile independente ale continuarea aleasă de Blaghidze în partida sa cu Gurchenidze, Tbilisi 1961, care s-a desfășurat astfel: 8.Da4+ c6! (La 8...Nd7 9.Db3 D:g5 10.D:b7) 9.d:c6 C:c6 10.Cf3 Nd7! 11.Dd1 0-0 12.e3 Db6 13.Dd2 e5 14.d5 Cd4 15.e:d4 e:d4 16.Ne2 d:c3 Tac8 18.Tc1 N:c3 19.T:c3 Db1+ 20.Nd1 T:c3 21.D:c3 Te8+ 22.Rd2 Te8 23.Da3 b5 24.Cd4 b4 25.Dd5 Dc1+ 26.Re2 Db2+ 27.Re1 Dc2 28.Ce2 Te8 29.f3 a6 30.Nb3 Da1+ 31.Dd1 Dc3+ 32.Dd2 D:b3 și albul a cedat.

5...0-0 6.Db3 e6!

Considerată de teorie ca mai bună decît 6...d:c4 sau 6...c6. Scopul urmărit este ca după schimbul pe d5 negrul să obțină coloana semideschisă „e”.

Acum albul are la dispoziție mai multe continuări dintre care prezentăm ca mai importante:

a) 7.Nd2 b6 8.Tac1 Nb7 9.c:d5 e:d5 10.Ne2 c6! 11.0-0 Cb7d 12.Tfd1 Te8 13.Ne1 Nf8 14.Cd2 Te6 15.Nf3 Dc7! 16.Cc2 Nh6 (vezi diagrama 11) cu joc mai liber pentru negru, Gligoric—Botvinnik Moscova 1947, sau 8.c:d5 e:d5 9.Ne2 Nb7 10.0-0 Cb7d 11.a4! a5

12.Tc1 c6 13.Ce1 Te8 14.Cd3 Tb8 cu egalitate, Konstantinopolski—Suetin, al XX-lea Campionat al U.R.S.S.

Mititelu a avut ocazia să joace o variantă asemănătoare la turneul din București 1962, în partida sa cu Honfi: 5.e3 0-0 6.Ne2 e6 7.0-0 b6 8.b3 Nb7 9.Na3 Te8 10.Tc1 Ce4 11.C:d5 C:c3 12.T:c3 e:d5 13.Tc2 c6 14.Ce1 Cd7 15.Cd3 a5 16.Nf3 f5 17.g3 g5 18.Ng2 Te6 19.Te1 De8 20.Nh3 Dg6 21.Nb2? Gedeon Barza, în comentariul său din „Magyar Sakkalet” Nr. 6, o apreciază ca o greșală. Trebuia jucat: 21.f4 Tac8 22.Ce5, cu închiderea coloanei „e” și dacă 22...N:c5, atunci 23.d:e5? g:f4 24.e:f4 Cf6! În partidă s-a continuat cu 22...Tac8 22.f4 g4! 23.Nf1 Te3 și negrul a câștigat la mutarea a 41-a.

Important, pentru alb, este recunoașterea că 6.Nd3 nu este bine din cauza 6...c5! Mai utilă este 6.Nd2, ca în partida Tal—Mikenas al XXX-lea campionat al U.R.S.S.: 6...e6 7.Nd3 b6 8.Tc1 Nb7 9.0-0 Ce4 10.Nc1 Cd7 11.b4 c5 12.b:c5 b:c5 13.c:d5 e:d5 14.d:c5 C:c5 15.Ne2 C:c3 16.N:c3 N:c3 17.T:c3 Da5 18.Da1 Tac8 19.Cd4 Ce4 20.Tb3 Na6 21.N:a6 D:a6 22.Db2 Te7 23.Ta3 De4 și după o luptă interesantă, partida s-a dat remiză la mutarea a 62-a.

O tratare mai rafinată a acestei variante a conceput-o Keres în partida sa cu Malich, Varna 1962: 5.e3 0-0 6.c:d5 C:d5. Caracteristic este aici schimbul la d5 și dezvoltarea nebulului la c4;

b) 7.Nc4 C:c3 (Egalitate imediată se pare că dă 7...Cb6 8.Nb3 c5 9.d:c5 D:d1+ urmat de C6d7, iar dacă albul nu schimbă și joacă 9.0-0, atunci 9...c:d4 și albul mai păstrează un avantaj minimal. În general, în Apărarea Grünfeld, schimbul de cal pe c3 este mai bun după ce a avut loc înaintarea pionului la e4) 8.b:c3 c5 9.0-0 Dc7 10.De2 b6 11.Td1 Ce6 12.Nb2 Nb7 13.e4 Ca5 14.Nd3 c6 15.Tac1 Tfd8 16.De3 Tac8 17.h4 c:d4 18.c:d4 Dd6 19.h5 T:c1 20.T:c1 Te8 21.T:c8 N:c3 22.Cg5 De7 23.h:g6 h:g6 24.Dg3 Nf6 25.Cf3 Db4 26.Dc7 D:b2 27.e5 Ne7 28.D:e7 Dc1+ 29.Nf1 Nb7 30. Cg5 Df4 31.g3 și negrul cedează. Schimbul pe d5 conceput de Keres este justificat, deoarece nu i-a permis negrului să aibă contrajoc, ca în partida Mititelu—Honfi, deși avantajele albului, pe parcurs, nu erau evidente;

c) Într-o partidă Gudmunsson—Fischer, 1960, albul a jucat 6.Db3 și negrul a răspuns cu 6...e6, însă cu alte scopuri, nu pentru mo-

tive strategice pe coloana „e”, ci pentru rezolvarea imediată a centrului. Partida a decurs astfel: 7.Ne2 Ce6! 8.Dc2 d:c4 9.N:c4 e5 10.d:e5 Cg4 11.0-0 Cc:e5 12.C:e5 C:e5 13.Nc2 c6 14. f4 Cg4 15.h3 Nf5 16.e4 Dd4+ 17.Rh1 Cf2+ 18.T:f2 D:f2 19.e:f5 N:c3 20.b:c3 Tac8 21.Nd3 Te1+ 22.Rh2 Dg1+ 23. Rg3 Tfe8 24.Tb1 g:f5 25.Nd2 T:b1 26.D:b1 D:b1 27.N:b1 Te2 și albul a cedat.

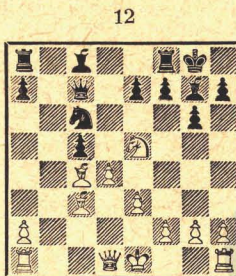
O idee asemănătoare a arătat și Smislov într-o partidă cu Taimanov din al XXVIII-lea campionat al U.R.S.S.: 6.Nd2 Ce6 7.c:d5

C:d5 2.Nb5 C:f3 9.N:c3 Dd5 10.De2 Ng4 11.0-0 a6 12.Na4 Tfd8 13.Tfc1 Tac8 14.h3 N:f3 15.D:f3 D:f3 16.g:f3 Cb8 17.Tc2 Td5 18.Tac1 c6 19.Nb3 Th5 30.Rg2 Cd7 21.a4 e6 și egalind poziția, Smislov a izbutit chiar să câștige partida într-un final greu.

Înceiem varianta, în care nebulul de câmpuri negre rămâne închis, cu partida Fl. Gheorghiu—Honfi, București 1962, care a decurs pe linia de joc propusă de Makogonov: 1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.Cf3 Ng7 5.e3 0-0 6.b4. Acum negrul a intrat în varianta principală propusă de Estrin cu 6...b6! 7.Nb2 și după greșala 7...Nb7? urmat 8.Ne2 e6 9.0-0 Ce6 10.a3 Ce7 11.Tc1 Ce4 12.c:d5 C:c3 13.N:c3 e:d5 14.Db3 Rh8 15.Tc2 a6 16.Tfc1 f6 17.Nb2 c6 18.a4 b5 19.Ce1 Dd6 20.Cd3 Tad8 21.Dc3 Db8 22.Ta1 T7 și negrul, într-o poziție chinută, a rezistat pînă la mutarea a 41-a.

În loc de 7...Nb7, era necesar: 7...e5 8.b:c5 b:c5 9.c:d5 C:d5 10.Nc4 C:c3 11.N:c3 Cbc6 și negrul are chiar joc mai bun, după 12.Ce5 Dc7 (vezi diagrama 12) 13.Df3? C:e5 14.d:e5 N:e5 15.N:e5 D:e5 16.0-0 Ne6, cu un pion în plus.

(Urmare în numărul viitor)

PARTIDE și FINALURI

DIN PARTIDELE MARILOR MAESTRI

Admiratorilor stilului de joc al lui Capablanca, partida care urmează le va face fără îndoială plăcere. Revenit în formă marele maestru Smislov nu numai că joacă în stilul pozițional clar și precis, cu „mici combinații” al fostului campion mondial, dar i-a adoptat și deschiderea favorită, apărarea Caro-Kann pe care a jucat-o în recentul turneu internațional de la Moscova cu aceeași virtuozitate pe care a demonstrat-o Capablanca la New York 1927.

În legătură cu aceasta, reproducind o părere exprimată de Smislov, ziarul „Sovetskii Sport” scrie că fostului campion „îi pare rău că timp de douăzeci de ani a jucat la negru apărarea spaniolă, ignorând o deschidere atât de solidă și mai ales atât de corespunzătoare stilului său, cum este apărarea „Caro-Kann”.

Una dintre victimele acestei „dragoste târzie” a lui Smislov a fost marele maestru iugoslav Gligorici, care în partida ce urmează a fost bătut după toate regulile artei...

24. APĂRAREA CARO—KANN
S. Gligorici V. Smislov
Al V-lea turneu internațional,
Moscova 1963

1.e2—e4 c7—c6
2.d2—d4 d7—d5
3.Cb1—c3 d5:e4
4.Cc3:e4 Cb8—d7
5.Cg1—f3

O continuare interesantă este aci 5.Nc4, cum a jucat Simagin contra lui Smislov (vezi pag. 24).

5. Cg8—f6
6.Ce4:f6+

Acțiunea recomandă 6.Cg3 evitând schimbările, de exemplu 6...e6 7.Nd3 Ne7 8.0-0 c5! 9.e3 0-0 10.De2 b6 11.Ce5 Nb7 12.Ne3 și, după părerea lui Panov, albul are șanse de atac. Ar fi fost interesant de văzut dacă după 6.Cg3 Smislov ar fi jucat 6...g6! ca în partida sa cu Simagin (Moscova 1959) în care după 7.Nc4 Ng7 8.0-0 0-0 9.Te1 b5

10.Nb3 a5 11.a4 e6 12.Ng5 „poziția albului merită vădit preferință” (Sokolski). Jucând 6.C:f6+ Gligorici arată chiar de la început că nu are intenții „agresive”...

6. Cd7:f6
7.Nf1—c4 Nc8—f5
8.Cf3—e5 e7—e6
9.0-0

Pachman recomandă aci 9.g4 dar la aceasta poate urma 9...Ng6 10.b4 Cd7! și înaintarea pionilor albi nu are altă urmare decât slăbirea poziției regelui. Bine este și 9...Ne4 10. f3 Nd5 11.Nd3 b5 12.Nf4 Nd6 (Pogats—Sarmarian, București 1951). Schema aceasta de dezvoltare are o mare importanță în această variantă (vezi nota următoare).

9. Nf8—e7
10.Nc4—b3!?

Mutarea aceasta este bazată pe reluarea într-o formă mai bună a ideii lui Pachman. Dacă acum 10...0-0? atunci poate urma 11. g4 Ng6 (11...Ne4 12.f3 Nd5 13.e4) 12. b4 și răspunsul Cd7 nu mai este suficient din cauza 13.b5 Ne4 14.f3 Nd5 15.c4 și negrul

pierde o figură. Panov propune 10.Te1 după care nu este bine 10...0-0 din cauza 11.g4 Ng6 12.b4. Negrul se apără însă cu 10...Ne4 11.Ng5 Nd5 12.Nd3 b5, utilizând schema de apărare indicată în nota precedentă.

10. a7—a5!

O replică neașteptată care scoate în evidență dezavantajele mutării 10.Nb3. Acum la 11.g4 Ng6 12.b4 negrul poate răspunde 12... a4 13.Nc4 Ne4 și nebulul negru ajunge la d5.

11.c2—c4

la negrului cîmpul d5, dar în schimb rămâne slab pionul d4.

11. 0-0
12.Nc1—f4

Acum atacurile începînd cu g2—g4 nu mai au sens deoarece negrul are la dispoziție mereu replica a5—a4, de ex. 12.g4 Ng6 13. b4 a4 14.N:a4 T:a4! 15.D:a4 D:a4 16.C:g6 D:g4+ 17.Rb1 (17.Rb2 Nd6+ 18.f4 De2+) 17...f:g6 și negrul are atac câștigător (și doi pionii pentru calitate). Avînd însă în vedere slăbiciunea pionului d4 era mai prudent 12. Ne3, ceea ce ar fi împiedicat și următoarea mutare a negrului.

12. c6—c5!

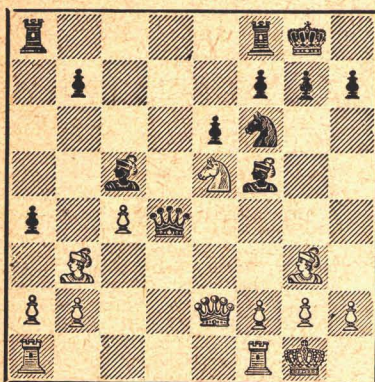
Cu această mutare Smislov ia conducerea partidei. Ideea strategică constă în valorificarea poziției mai bune a pieselor negre în centru și pe flancul damei. Pionul d4 era slab, dar cîmpul d4 se va dovedi și mai slab...

13.d4:c5 Ne7:c5
14.Dd1—e2

După 14.D:d8 Tf:d8 amenințarea Nd4 ar fi pus pe alb în fața unor probleme grele.

14.
15. Nf4—g3

Dd8—d4!
a5—a4!

16. Nb3—c2

Răspunsul acesta este forțat deoarece la 15. Nd1 ar fi urmat 16...a3, iar la 16. Td1 De4 și albul pierde o figură.

16.
17. Ce5—d3
18. De2:d3
19. Dd3—e2

Dd4:b2
Nf5:d3
Tf8—d8
Db2—b6

În schimbul pionului pierdut Gligorici are perechea de nebuni. El reușește în continuare să restabilească temporar echilibrul material, cedind însă din nou inițiativa negrului.

20. Ng3—e5
21. Ta1—b1
22. Ne5:f6
23. Tbl::b7

Nc5—d4
Db6—a5
Nd4:f6
...

Egalitate materială și nebuni de culori diferite — nu constituie oare aceasta o garanție suficientă pentru remiză? După cum se va vedea, nu. Cu o măiestrie desăvârșită Smislov manevrează folosindu-și superioritatea pe cîmpuri negre și treptat își amplifică avantajul pozițional și apoi câștigă pionul slab c4.

23.
24. De2—e4
25. g2—g3
26. De4—f4
27. Nc2—d1
28. Df4—e3!

Da5—d2
g7—g6
Dd2—c3
Ta8—c8
Tc8:c4
Dc3—d4

O greșeală ar fi fost schimbul damelor, deoarece prin deschiderea coloanei „f” albul ar fi căpătat contrajoc, în timp ce slăbiciunea pionului e3 n-are importanță.

29. De3—e2
30. Nd1—c2

Tc4—c1
Tc1:fl+

Nu era bine 30...Dd2 din cauza 31.D:d2 T:f1+ 32.R:f1 T:d2 33.N:a4 Nd4 34.f4! T:a2 35.Ne8!

31. Rg1:f1
32. Nc2—e4
33. Tb7—a7

Dd4—d5
Dd5—d2
Dd2—b4

Negrul are un pion în plus dar realizarea acestui avantaj nu este ușoară. Lunga și dificilă apărare l-a luat însă lui Gligorici foarte mult timp de gândire, astfel că acum el intră într-o foarte acută criză de timp, încercînd să scrie mutările...

34. Ta7—a8
35. Ne4:a8
36. Na8—e4
37. Rf1—g2
38. Ne4—d3
39. Nd3—r4

Td8:a8
a4—a3
Rg8—g7
Nf6—d4
Db4—c3
Dc3—a1

40. Nc4—b3
41. h2—h4
42. De2—c2?

Dal—c3
h7—h5
.....

Criza de timp a trecut, dar nesciriind mutările Gligorici continuă să mute repede și face astfel o greșeală decisivă. În legătură cu aceasta este interesant cazul survenit în partida Botvinnik—Vidmar, Nottingham 1936, în care fostul campion mondial fiind în criză de timp nu este sigur dacă a efectuat mutările reglementare sau nu. Între a face o mutare greșită și a pierde avantajul și riscul de a depăși timpul, Botvinnik a ales a doua cale. El a așteptat să cadă stegulețul, după care a chemat arbitrul pentru verificare. S-a constatat că mutările reglementare fuseseră efectuate. Pentru aceasta însă trebuie să ai singe rege...

Jucînd în locul ultimei mutări 42.Nc4, albul ar fi păstrat mari șanse de remiză.

42.
43. Nb3—c4

Dc3—e1!
.....

Nici alte mutări nu sînt mai bune. La 43. Na4 ar fi urmat tot N:f2, iar la 43.Rf3 decide 43...Db1+ 44.Re2 Dg2 45.Re1 Dg1+.

43.
44. Dc2:f2
45. Df2—f3
46. Df3:a3
47. Rg2—f3

Nd4:f2!
De1—e4+
De4:c4
Dc4—c2
.....

Finalul de dame este câștigat de negru prin înaintarea pionului „e”.

47.
48. Rf3—e3
Albul cedează

e6—e5
Dc2—g2!

Din campionatul U. R. S. S.

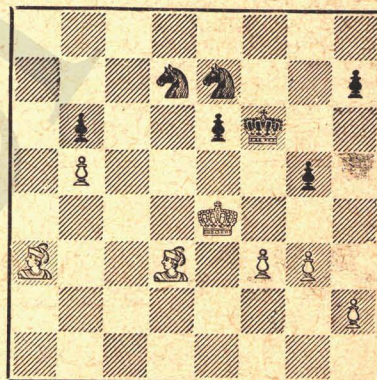
25. INDIANA NIMZOVICI
L. Stein

R. Holmov

cîștigată de alb deoarece au apărut și slăbiciuni de pionii (Vezi diagrama).

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 0—0 5.Cf3 c5 6.Ne2 d5 7.0—0 d:c4 8.N:c4 b6 (Cu o mică intervertire de mutări, partida a ajuns într-una dintre cele mai actuale variante ale Apărării Nimzovici) 9.a3 (Albul își manifestă dorința de a evita complicațiile jocului de mijloc, trecînd direct într-un final în care avantajul său este minimal. Mai pretențioasă pare continuarea 9.De2 Nb7 10.Td1 c:d4 11.e:d4 Cbd7 12.Nd3 Te8 13.Nd2 Ne7 14.Tacl Cd5 15.Nb1 C7f6 16.Ng5 g6 17.Nh6 Te8, Najdorf—Filip Varna 1962) 9...c:d4 10.a:b4 d:c3 11.D:d8 T:d8 12.b:c3 Nb7 (Aceasta este însă o mutare inexactă. Cea mai bună șansă a negrului este 12...Ce4 13.Nb2 Nb7 14.Tfd1 Cc6 15.Nd3 Cd6 16.Na3 b5 17.Rf1 a6 18.Re2 Ce7, cu joc satisfăcător pentru negru, Judovici—Dely, Moscova 1962. Jocul albului a fost însă întărit și în această variantă de Gligorici în partida sa cu Filip la Olimpiada de la Varna 1962: 15.T:d8+ T:d8 16.Cd4 a5 17.f3 Cd6 18.C:e6 N:c6 19.Nf1 a:b4 20.e:b4) 13.

Ne2! (Bineînțeles că albul eliberează imediat drumul pionului „c”, astfel că acum mutarea Ce4 nu mai are aceeași forță) 13...Cbd7 14.Td1 a5 15.Nb2 a:b4 16.c:b4 T:a1. 17.T:a1 (Iată că s-a ajuns la o poziție asemănătoare cu cea care a survenit în partida citată mai sus, Gligorici—Filip. Evident schimburile sistematice ale negrului întesc spre remiză, însă finalul care a rezultat este clar avantajos albului, deoarece perechea sa de nebuni a încetat să mai aibe un caracter pur simbolic...) 17...Ta8 18.T:a8 N:a8 19.Cd2 Cd5 20.b5 f6 21.e4 Cc7 22.f3 Nb7 23.Rf2 Rf7 24.Na3 g5 25.Re3 f5 26.g3 Rf6 (Negrul vrea să joace activ pe flancul regelui, însă deschiderea liniilor nu face decât să mărească forța celor 2 nebuni conjugați ai adversarului. Salvarea în astfel de poziții trebuie căutată în structuri cu lanțuri de pionii care se blochează reciproc) 27.Nd3 f:e4 28. C:e4+ N:e4 29.R:e4 (Poziția trebuie apreciată acum ca fiind definitiv

29...h6 30.Nc4 Ce8 31.f4 g:f4 32.R:f4 Rf7 33.g4 Cc7 34.h3 Ce8 35.Rg3 C7f6 36.Nc1 Ce4+ 37.Rg2 Cd6 (Este foarte instructiv modul simplu și eficient în care marele maestru Stein exploatează slăbiciunile cronice de pionii ale negrului) 38.Nd3 Cc7 39.N:h6 Cd:b5 40.h4 Cd4 41.Ne3 e5 42.g5 Cce6 43.Rg3 Cc5 44.Nc4+ Rf8 (După 44...Rg6 45. Rg4 albul câștigă un tempo decisiv cu mutarea h5+) 45.Rg4 Cd7 46.h5 b5 47. Nd3 b4 48.h6 b3 49.g6 Cf6+ 50.Rg5 Ce8 51.N:d4 (Comentariul tradițional: Maurul și-a făcut datoria!) 51...e:d4 52.g7! (O încheiere spirituală la nivelul întregii partide...) 52...C:g7 53.h7 și negrul a cedat. Fără a diminua cu nimic meritele albului, câștigul său în această partidă se datorește în special modului pasiv în care negrul a jucat deschiderea. O raritate în practica marelui maestru R. Holmov!

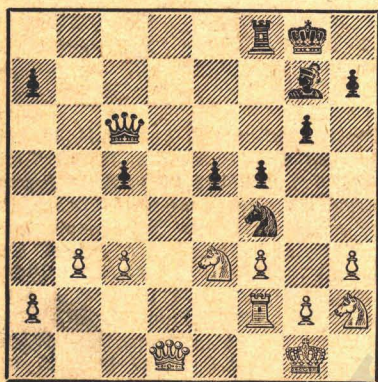
26. INDIANA REGELUI

I. Bondarevski

D. Bronștein

1.d4 Cf6 2.Cf3 g6 3.Nf4 Ng7 4.e3 0—0 5.Cbd2 (Acest mod de combatere a Indianei regelui constituie o slăbiciune — la propriu și la figurat — a repertoriului de deschidere al marelui maestru P. Keres) 5...b6 (Într-unul din numerele precedente ale Revistei de Șah a fost publicată partida Bronștein—Dely. Îmi permit să-i rog pe cititori să citească din nou comen-

tariile acestei partide, deoarece ele sînt în mod special valabile și în cazul de față. Intr-adevăr, mutarea 5...b6 nu a mai fost jucată pînă acum într-o astfel de poziție, ea constituind începutul unui sistem original de combatere a acestei variante a apărării Indiana regelui) 6.c3 c5 7.h3 d6 8.Ne2 Na6! (Schimbînd nebunul „bun” al adversarului, problemele de deschidere ale negrului sînt rezolvate. În general, în ultimii ani, marele maestru Bronștein a încetat să mai fie jucătorul pur combinativ din tinerețe, demonstrînd în fiecare partidă preocuparea pentru idei strategice noi și profunde) 9.N:a6 C:a6 10.0—0 Dd7 11.De2 Cc7 12.d:c5 b:c5 13.e4 e5 14.Ne3 Tab8 15.b3 Dc6 16.Dc4 (Dacă dama albă ar reuși să se mențină pe acest cîmp, totul ar fi în ordine, însă spre... ghinionul său, acest lucru nu este posibil) 16...Cd7 17.Ch2? Cb6 18.Dd3 d5! (După această mutare, inițiativa a trecut definitiv la negru, care atacă în centru și pe flancul regelui) 19.f3 Tbd8 20.Dc2 f5 (Oare ce și-ar mai putea dori negrul după 20 de mutări într-o Indiană a regelui?) 21.Tad1 Ce6 22.e:d5 (Albul nu mai putea întîrzia cu acest schimb în centru, deoarece negrul amenința decisiv d5—d4) 22...C:d5 23.Cc4 Cef4 24.Tf2 C:e3 25.C:e3 T:d1 26.D:d1 (Vezi diagrama)

26...e4! (Negrul obține pentru cal cîmpul d3, după care atacul său pe flancul regelui capătă forme deosebit de concrete. În mod normal, partida trebuie considerată decisivă) 27.Dc2 (Prea pasiv. Poate mai bine era totuși 27.f:e4 D:e4—27...f:e4 28.Chg4 28.Chf1, urmat de Tfd2) 27...Nh6 28.Chf1 Cd3 29.Td2 c4! (Faza finală este jucată de Bronștein deosebit de inspirat. Apariția damei pe diagonala a7—g1 decide imediat) 30.C:c4 Dc5+ 31.Rh2 Nf4+ 32.g3 Ce1 și albul a cedat, nu atît din cauza pierderii turnului, ci în special datorită faptului că dama neagră va apare peste aproximativ două mutări pe cîmpul „incomod” g1!

Partida are o valoare teoretică deosebită, deoarece introduce în practica de concurs un sistem remarcabil de combatere a variantei cu Nf4 în Indiana regelui.

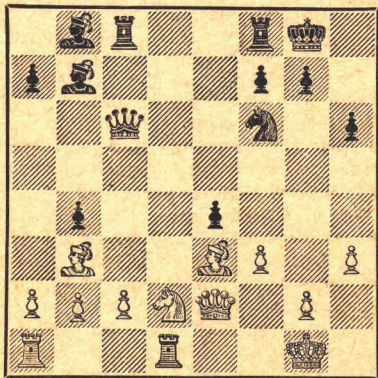
De la turneul internațional de la Moscova, 1963

27. APĂRAREA CARO—KANN

V. Simaghin

V. Smislov

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 d:e4 4.C:e4 Cd7 5.Nc4 (Continuarea aceasta este considerată ca cea mai energică. Pentru 5.Cf3 vezi partida Gligorici—Smislov, pag. 22) 5...Cgf6 6.Cg5 e6 7.Ce2 (De obicei se joacă 7.De2, de ex. 7...Cb6 8.Nb3 h6 9.Cf3 c5 10.d:c5! Cbd7 11.c6! b:c6 12.Ch3 Nd6! 13.Ne3 Dc7 14.0—0 0—0 15.g4! cu joc bun pentru alb: Ciocîltea—Barcza, 1961; sau 9...Nd6 10.Ce5 De7 11.Cgf3 cu avantaj pentru alb) 7...h6! (Mai exact decît 7...Cb6 8.Nb3 c5 9.c3 Ne7 10.0—0 cu avantaj pentru alb: Simaghin—Korcinoi, 1960) 8.Cgr3 Nd6 9.0—0 (După 9.Nf4 N:f4 10.C:f4 Dc7 negrul ajunge la c6—c5 și obține joc bun) 9...Dc7 10.Cc3 (Poate că era mai bine 10.Cg3) 10...b5! (Înaintînd cu îndrăzneală acest pion, negrul cîștigă timp pentru realizarea planului său strategic care prevede dezvoltarea nebunului la b7 și organizarea unei presiuni „de la distanță” cu cei doi nebuni asupra poziției regelui alb) 11.Nd3 b4 12.Cc4 C:e4 13.N:e4 Cf6 14.Nd3 (Nu era bine 14.De2 C:e4 15.D:e4 Nb7 urmat de 0—0—0 și c6—c5 și negrul obține avantaj) 14...0—0 15.De2 Nb7 16.Nd2 c5 (Negrul poate fi mulțumit cu rezultatul deschiderii: piesele sale sînt mai activ plasate decît ale albului, ceea ce combinat cu o oarecare superioritate de spațiu îi asigură inițiativa) 17.d:c5 D:c5 18.h3 (Încercarea de a alunga dama neagră prin 18.Ne3 ar fi dus la un final nefavorabil: 18...Dh5 19.h3 N:f3 20.D:f3 D:f3 21.g:f3 a5, ceea ce nu era recomandabil în fața unui specialist al finalelor de talia lui Smislov) 18...e5! 19.Ne3 Da5 20.Nc4 Tac8 21.Tfd1 Nb8 (O greșeală ar fi fost 21...N:f3 22.D:f3 T:c4 23.T:d6 T:c2? 24.T:f6 g:f6 25.N:h6 și albul cîștigă) 22.Cd2 (O cursă interesantă ar fi fost 22.Nb3 și dacă 22...Cd5, atunci albul cîștigă prin 23.N:h6! g:h6 24.De4 Tfd8 25.Td3 Tc5 26.Tad1 Rf8 27.C:e5 (Konstantinowski). Negrul ar fi trebuit să răspundă Dc7) 22...Dc7 23.Nb3 Dc6 24.f3 e4! (Vezi diagrama. Mutarea aceasta se

bazează pe ideia strategică a eliberării diagonalei pentru perechea de nebuni. Avantajul pozițional al negrului este incontestabil și Smislov îl valori-

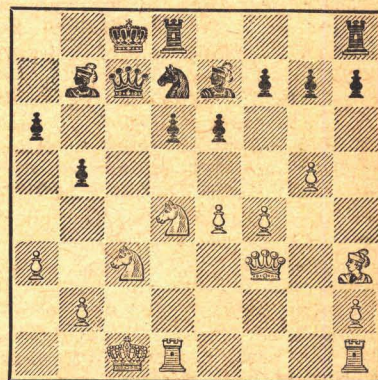
fică cu o neîntrecută tehnică) 25.f:e4 (Era mai bine 25.f4 încercînd organizarea apărării pe cîmpuri negre, de ex. 25...Cd5 26.N:d5 D:d5 27.Cb3 urmat de Cd4) 25...C:e4 26.Cf1 Cf6! (Diagonalele trebuie să fie libere, de aceea calul se retrage de pe poziția dominantă din centrul tablei...) 27.Td4 a5 28.Tad1 Na6! (Provoacă trecerea într-un final cîștigat, deoarece nu merge nici 29.Df2 din cauza 29...a4 și se pierde pionul c2) 29.Df3 D:f3 30.g:f3 Ne2 31.Tel N:f3 32.Na4 (În criză de timp albul mai pierde un pion. Era ceva mai bine 32.Nf2) 32...Ne5 33.Td2 N:b2 34.Tf2 Nc6 35.N:c6 T:c6 36.Cg3 Te8 37.Cf5 Rh7 38.Tef1 T:e3! 39.C:e3 Nd4 40.Tel Te6 și albul a cedat. Precizia jocului lui Smislov este uimitoare!

28. APĂRAREA SICILIANĂ

M. Tal

S. Gligorici

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5 e6 7.f4 Ne7 8.Df3 Dc7 9.0—0—0 Cbd7 (Mulți teoreticieni și jucători consideră că această schemă de dezvoltare este cea mai solidă pentru negru împotriva atacului Ng5 în această atît de cunoscută variantă. În apărarea siciliană însă credem că este riscant să vorbim despre „soliditate...”) 10.g4 b5 11.N:f6 C:f6 12.g5 Cd7 13.a3 (Tal afirmă că în această poziție s-a gîndit 40 de minute, deoarece îl tenta sacrificiul 13.Cf5...) 13... Nb8 14.Nh3 (Continuarea obișnuită, dar de considerat este și 14.h4 cum a jucat Radovici contra lui Ghițescu în recentul campionat republican — vezi R. de Sah, pag. 10) 14...0—0 (Vezi diagrama. Poziția aceasta este

cunoscută din partida Gligorici—Fischer, turneul candidaților 1959, în care a urmat 15.f5 N:g5+ 16.Rb1 e5 17.Cd:b5 și albul a cîștigat. Este sigur că Gligorici, jucînd acum cu negrele, avea pregătită o întărire pe care însă n-a mai avut timp s-o aplice din cauza micii surprize care urmează. Avînd în vedere consecințele ei neplăcute pentru negru, probabil că este mai bine totuși 14...b4 15.a:b4 Dc4 16.Thel Tb8! cum s-a jucat în partida Matanovici—Cobo, Havana 1963) 15.N:e6! f:e6 16.C:e6 Dc4 (Tal consi-

deră că poate era mai exact 16...Db6 la care avea intenția să continue la fel ca în partidă) 17.Cd5 (Cu amenințarea b2-b3) 17...N:d5 18.e:d5 Rb7 (Nu merge 18...Cc5 din cauza 19.b3 De4 20.Dc3! și negrul n-are apărare împotriva amenințărilor 21.b4 și 21.The1 urmat de C:c5. La 18...Rb8 ar fi urmat 19.b3 Dc8 20.Cd4!) 19.b3 Dc8 20.Td3 Cb6 21.Tc3 Dd7 22.Tc7+ D:c7 23.C:c7 R:c7 24.Dc3+ Rb8 25.D:g7) (Negrul are trei figuri pentru damă și doi pioni, ceea ce teoretic ar constitui o compensație suficientă. Aceste figuri sînt reduse însă la o pasivitate aproape totală, astfel încît albul cîștigă destul de ușor) 25...Cc8 26.Te1 Tdg8 (Nu mergea 26...Thg8 din cauza

27.D:h7 Th8 28.T:e7!) 27.Dd4 Nd8 28.Te6 Tf8 29.h4 h6 (La 29...Ce7 ar fi urmat 30.T:e7 N:e7 31.Db6+ Rc8 32.D:a6+ Rb8 33.D:b5+ Rc7 34.Dc6+ Rb8 35.Dd7 Tf7 36.Rb1 urmat de înaintarea decisivă a pionului „f”) 30.g6 Thg8 31.h5 Tf5 (Nu merge 31...T:f4 32.D:f4 Ng5 33.D:g5 h:g5 din cauza 34.h6) 32.De4 T:h5 (La 32...Tf8 ar fi urmat 33.f5 Nf6 34.T:f6! T:f6 35.De6 T:e6 36.d:e6 și cei trei pioni albi cîștigă) 33.Te8 T:e8 34.D:e8 Nf6 35.c4! (Nu era bine 35.Df7 Nc3 36.Rd1 Th2! 37.g7 Td2+ 38.Rc1 Te2. Acum amenințarea c4—c5 decide) 35...b:c4 36.b:c4 Th3 37.Rd2 Nc3+ 38.Rc2 Nd4 39.f5 T:a3 40.c5! d:c5 41.d6 Ta2+ 42.Rd3 Ta3+ 43.Rc4 și negrul a cedat.

19.Cd6 Ne6 20.C:f5 și negrul ar fi rămas fără un pion) 19.Nd3 Db4 20.Tg3 Rh8 (După 20...D:f4, urma 21.Tf1 Dd2 22.Dg4 Dg5 23.De4! cu cîștig clar pentru alb) 21.De2? (O greșeală care strică frumusețea partidei. După 21.T:g7!! albul capătă atac cîștigător, de exemplu: 21...R:g7 22.Dg4+ Rh8 23.Dh4 Rg8 24.D:h6 f5 25.e:f6 Tf7 26.Dg5+ și acum: a) 26...Rh8 27.Ng6! și la 27...Df8 28.Tf1, cu poziție cîștigată sau b) 26...Rf8 27.Ng6! D:b2 28.Dh6+ Re8 29.N:f7+ Rd7 30.Td1+ cu cîștig) 21...Nd7 (După 21...D:f4 22.Tg4 dama neagră era pierdută) 22.a3 Da4? (Ultima greșeală: cu 22...De7 sau 22...Dd4 negrul păstra bune șanse de apărare) 23.T:g7!! (Vezi diagrama)

De la alte turnee

29. APĂRAREA FRANCEZĂ

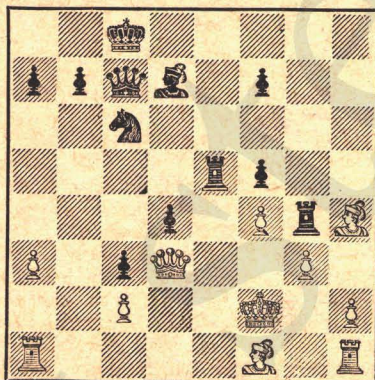
Cobo

Ivkov

Havana 1963

1.d4 e6 2.e4 (Se pare că albul și-a schimbat hotărîrea inițială, ceea ce însă nu-l va feri de înfrîngere) 2...d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 Ce7 5.a3 N:c3+ 6.b:c3 c5 7.Dg4 Dc7 (S-a trecut într-una din cele mai tăioase variante ale Apărării franceze, în care jocul este dificil pentru ambele părți și ale cărei consecințe sînt greu de prevăzut) 8.D:g7 Tg8 9.D:h7 c:d4 10.Ce2 Cbc6 11.f4 d:c3 12.Dd3 (Mai bine decît 12.C:c3 C:e5, urmat de 13...C5g6 și dama albă rămîne izolată) 12...Nd7 13.Ne3 (Albul evită luarea pionului c3, din cauza pericolelor legate de deschiderea coloanei „c”, de exemplu: 13.C(D):c3 Tc8, urmat de Cf5 și Db6. Mai bine era însă 13.Tb1) 13...Cf5 14.Nf2 (O pierdere de tempo evidentă, trebuia 14.Cd4, împiedcînd înaintarea d5—d4, care va avea un rol foarte important în desfășurarea acestei partide) 14...d4! (După aceasta, centrul alb este lipsit de consistență. Acum nu merge 15.C:d4 Cc:d4 16.N:d4 0—0 cu amenințări distrugătoare. Bine era și 14...0—0, totuși mutarea din text este mai activă) 15.Cg3 0—0—0 16.C:f5?! (O hotărîre nepotrivită; era preferabil 16.Ce4, urmat de g3 și Nh3, după care calul negru de la f5 putea fi schimbat) 16...e:f5 17.Nh4? (În poziție dificilă, albul greșește, dînd negrului posibilitatea să treacă la acțiuni decisive. Era necesar acum 17.g3, urmat de Ng2 și 0—0, păstrînd șanse de apărare) 17...Tde8 18.Rf2 Tg4 19.g3 (Aproape forțat: la 19.Ng3 urma 19...C:e5 20.f:e5 f4!) 19...T:e5!! (O mutare splendidă, care face din această partidă una dintre cele mai frumoase jucate la ultimul memorial Capablanca. Vezi diagrama) 20.f:e5 C:e5 21.Dd1. (La 21.De2 urma 21...Dc5, cu amenințări mortale) 21...T:h4! (Al doilea sacrificiu, consecința firească a imensului avantaj pozițional pe care îl are negrul, în ciuda superiorității materiale a albului) 22.g:h4 Cg4+ 23.Re1 (Unde să se adăpostească regele alb? La 23.Rg2

Ce3+ iar dacă 23.Rg1 atunci 23...d3 și amenințarea 24...Dc5+ nu mai poate fi parată) 23...Df4! (Atacul negru este irezistibil, clestele s-a închis definitiv) 24.De2 Nb5! și albul a cedat. La 25.D:b5 Df2+, urmat de mat,

iar dacă 25.Dg2 De3+ 26.Rd1 Cf2+ 27.D:f2 D:f2 28.N:b5 Df3+. Nici 26.Ne2 nu ajută: 26...Dd2+ 27.Rf1 Ce3+ etc.

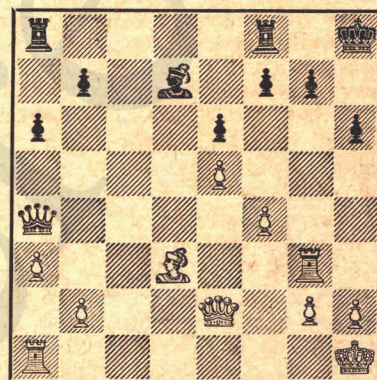
30. APĂRAREA SICILIANĂ

I. Penrose

L. Popov

Turneul zonal Enschede (Olanda) 1963

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4 a6 5.Ne3 (O mutare mai puțin uzată în această poziție. Mai logică este aici continuarea 5.Cc3 și după 5...Dc7, fie 6.a3 sau 6.Nd3, se ajunge la poziții de mare luptă) 5...Cf6 6.Nd3 d5 7.e5 Cg8? (O greșeală care va pricinui negrului multe greutăți) 8.Cd2 Cc6 9.f4 C:d4 10.N:d4 Dc7 11.0—0 Nc5 12.N:c5 (După numai 12 mutări, albul a obținut o poziție excelentă. La fel de bine și în spiritul poziției ar fi fost 12.Cf3) 12...D:c5+ 13.Rh1 Ce7 14.c4 0—0 15.Dh5 h6 16.Tf3 (Nori amenințători se strîng deasupra rocadei negre, slab apărare) 16...d:c4 17.C:c4 (Nu era bine 17.Ce4, la care negrul se apăra, de exemplu: 17...Dd4 18.Cf6+ Rh8 19.Cg4 c:d3 20.C:h6 g6! și 21...Rg7) 17...Cf5 (Dacă 17...Td8, atunci poate urma 18.Dh4 și 19.Cd6, după care albul stă excelent) 18.N:f5 D:c4 (Desigur nu 18...e:f5

23...R:g7 24.Dg4+ Rh8 25.Dh4 f5 26.e:f6 Tf7 27.D:h6+ Rg8 28.Dg6+ Rf8 29.Dh6+ Rg8 (Dacă 29...Re8? atunci cu 30.Dh8+ Tf8 31.Ng6+ și albul cîștigă) 20.Dg5+! Rf8 (La 30...Rh8, albul cîștigă forțat prin manevra 31.Te1! Dc6 32.h3!, cu amenințarea 33.Te5) 31.Ng6! e5 32.Dh6+ Rg8 33.N:f7+ R:f7 34.Dg7+ Re6 35.De7+ Rd5 (La 35...Rf5 putea urma 36.D:e5+ Rg6 37.Dg5+ Rf7 38.Tel) 36.D:e5+ Rc4 37.Tc1+ Rb3 38.Dc3+ Ra2 39.b4 și negrul a cedat.

C. Ciociltea
maestru internațional

31. PARTIDA SCOȚIANĂ

Velimirovic

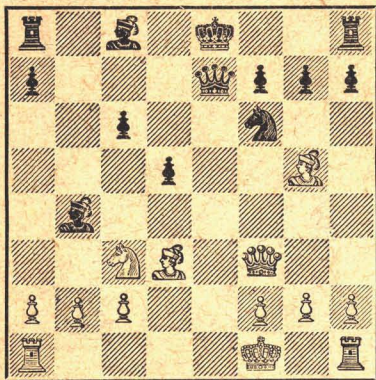
Lukic

Campionatul R.S.F. Iugoslavia 1963

1.e4 e5 2.Cc3 Cf6 3.Cf3 Cc6 4.d4 e:d4 5.C:d4 Nb4 (Prin invertire de mutări s-a ajuns într-o variantă cunoscută din partida scoțiană) 6.C:c6 b:c6 7.Nd3 d5 8.e:d5 De7+ (Teoria recomandă 8...c:d5 9.0—0 10.Ng5 c6 sau 10...Ne6) 9.Rf1 (O mutare interesantă, care duce la un joc foarte tăios. De obicei aici se joacă 9.De2 și după schimbul damelor rezultă un final cu ușor avantaj pentru alb) 9...c:d5 10.Ng5 c6 11.Df3 (vezi diagrama) 11...h6? (O mutare naturală care totuși constituie o greșeală. Trebuia neapărat 11...0—0)

12.Nb5! 0—0 (Forțat, deoarece la 12...c:b5 urmează 13.C:d5! iar la 12...Nd7 13.Tel) 13.N:f6 g:f6 14.N:c6 N:c3 15.D:c3 (Nu mergea 15.N:a8? Na6+ 16.Rg1 N:b2 17.Tb1 T:a8 și la T:b2? Del mat) 15...Na6+ 16.Rg1 Tac8 17.Dg3+ Rh8 18.N:d5 Tfd8 (Se putea

juca și 18...T:c2 19.Df4 Rg7 20.h4 De5! însă negrul urmărește o altă idee care se va vedea în continuare și în acest scop provoacă îndepărtarea nebulului de la apărarea cîmpului g2) 19.Nb3 Tg8 20.Df4 T:g2+)? (După această combinație, rezultă o poziție foarte interesantă. Urmează o va-

riantă forțată) 21.R:g2 Tg8+ 22.Rh3 (Nu 22.Rf3? Nb7+) 22...Nc8+ 23.Rh4 Tg4+ 24.D:g4 f5+! 25.Rg3 f:g4 26. The1 Dc7+ 27.f4! (Poziția regelui alb este periculoasă; la 27.Rg2 Nb7+ iar la 27.Rh4 Dh2 mat) 27...Dc6 28.Te3 Nb7 29.R:g4 Dg2+ 30.Rf5 Dg6+ 31. Re5 Dc6? (Acum negrul trebuia să forțeze remiza cu 31...Dg7+ 32.Rf5 Dg6+, deoarece după 32.Rd6? Dd4+ 33.Re7 Db6+ negrul câștigă. Mutarea din text permite albului să-și mobilizeze și turnul din a1, căpătînd astfel șanse superioare) 32.Tae1 f6+ 33.Rf5 Nc8+ 34.Rg6 Dg2+ 35.Tg3! (La 35. Rh6? Dh2+ 36.Rg6 Dh7+ 37.Rf6 Dg7 mat) 35...Dc6 36.Rf7 (Mai simplu era 36.Rh6) 36...Ng4 37.T:g4 Dd7+ 38.R:f6 Dd6+ (Nu se poate lua turnul 38... D:g4? 39.Te8+ Rh7 40.Ng8+ Rh8 41.Nh5! Rh7 42.Ne4+ urmat de mat) 39.Rf5 Dd7+ 40.Te6 Db5+ 41.Rg6 Dd7 42.R:h6 și negrul cedează.

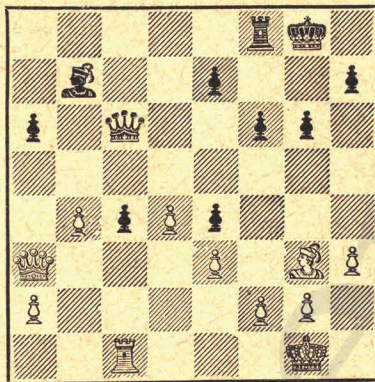
Comentarii de E. Nacht
candidat de maestru

32. APĂRAREA GRÜNFELD

Ș. Neamțu A. Günsberger
Campionatul R.P.R. 1963

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 d5 4.Cf3 Ng7 5.Nf4 (Mutare des utilizată de maeștrii sovietici Furman și Borisenko și care constituie o încercare de a îmbunătăți varianta Capablanca, unde albul în loc de 4.Cf3 joacă 4.e3) 5...c6 (O continuare modestă, care lasă albului un avantaj mic, dar clar. Mai promițătoare pare să fie ignorarea amenințării asupra pionului c7, de exemplu: 5...0-0 6.Tc1 d:c4 7.e3 Ne6 8.Cg5 Nd5! 9.C:d5 C:d5 10.Ng3 c5, cu joc excelent pentru negru Furman-Korcinoi, 1954) 6.c:d5 c:d5 7.e3 0-0 8.h3! b6 9.Tc1 Nb7 10.Ne2 Cc6 11.0-0 Ce4 12.Db3! Ca5 13.Da4 a6 14. C:e4 d:e4 15.Ce5?! (Este greu de apreciat dacă această mutare este mai tare sau mai slabă decât 15.Nc7, după care ar fi putut surveni următoarea variantă: 15...e:f3 16.N:d8 f:e2 17.N:b6 — la 17.Tfe1 Tf:d8 18.b4 Cc4 cu avan-

taj pentru negru — 17...e:f1+ 18.R:f1 Cc6 19.T:c6 N:c6 20.D:c6 Tfc8 21.Da4 Tc1+ 22.Re2 Tab8 23.Nc5 T:b2+ 24. Rf3 Nf8 25.De8 Rg7! și este îndoielnic dacă albul poate câștiga finalul rezultat) 15...b5 16.Da3 Tc8 17.b4 N:e5 18. T:c8 D:c8 19.Tc1 Cc4 20.N:c4 b:c4 21. N:e5 f6 22.Ng3 Dc6 (Pînă aici negrul s-a apărut foarte bine, reușind să mențină echilibrul; ultima sa mutare însă constituie o inexactitate. Corect ar fi fost 22...Nd5, după care nu ar mai fi avut greutăți deosebite. Vezi diagrama). 23.b5 a:b5 24.D:e7 Tf7 25.

Db4 Na6 (Acest nebul va avea acum rolul unui pion) 26.Nf4 Tf8 27.Nh6 Te8 28.Td1 Dd5 29.a4! b:a4 30.D:a4 Db5 31. Da1 (De pe acest cîmp, dama albă exercită maximum de activitate: fixează dama adversă de apărarea nebulului din a6 și amenință atât ocuparea coloanei „b”, cât și deschiderea decisivă a diagonalei a1—h8. De aceea și decizia va urma în câteva mutări) 31...Rf7 32.Tb1 Dc6 33.d5 (Negrul poate ceda) 33...D:d5 34.D:a6 g5 35.Tb7+ Te7 36.T:e7+ R:e7 37.Da7+ Re6 38.Nf8 c3 39.De7+ Rf5 40.g4+ și negrul a cedat.

Comentarii de Ș. Neamțu

33. APĂRAREA FRANCEZA

P. Duță M. Șuteu
Semifinalele campionatului R.P.R.
1963

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 c5 5.a3 N:c3+ 6.b:c3 Dc7 7.Dg4 Ce7 8.D:g7 Tg8 9.D:h7 c:d4 10.Rd1 (Mutare recomandată de Euwe și jucată pentru prima dată de Gligorici în anul 1959, contra lui Petrosian. Regele alb renunță la rocadă, deoarece coloanele deschise „g” și „h” constituie o permanentă amenințare. Venind la d1, el apără din timp cel mai slab punct din poziția sa și se ferește de șahul damei la c3) 10...d:c3 11.Cf3 Cc6 12.Ng5 Nd7 (Nu mergea 12...C:e5 13.N:e7 C:f3 14.g:f3 și albul rămîne cu o piesă în plus) 13.Tb1 0-0-0 (Dacă 13...C:e5, atunci 14.N:e7 R:e7 15.Dh4+ Re8 16. C:e5 D:e5 17.T:b7 a6 18.Db4 Tc8 18.h4, urmat de Th3 cu poziția câștigată de alb) 14.Nf6 (La 14.D:f7 Td8 15.Dh5 Tf5 și albul nu poate împiedica mutarea C:e5 sau 15.Dh7 Cg6 și negrul recîștigă pionul, avînd toate forțele în joc) 14...Ne8 (Albul a obținut pe-

rechea de nebuni și un pion liber cu prețul întîrzierii în dezvoltare, a slăbirii cîmpurilor d2 și b2 și a slăbirii pionului a3. Cu ultima sa mutare, negrul urmărește activizarea turnurilor sale prin sacrificiul pionului d. Planul pe care l-a ales are însă un defect: slăbește linia a-8-a) 15.h4! d4 16.h5 d3! 17.N:d3 T:g2 18.De4! T:f2 (Albul a sacrificat un pion pentru a-și aduce dama pe o poziție activă) 19.h6 Ca5 20. Cd4 Td2+ 21.Re1 (Nu era bine 21.Rc1, din cauza 21...Dc5 22.N:e7 D:e7 23.Ta1 Dc5 24.Cf3 T8:d3 25.C:d3 Cb3+ 26.Rb1 Tb2 mat) 21...Dc5 22.N:e7! (Nu merge 22.Ce2 din cauza 22...Nc6 sau 22.Th4 Cac6 23.N:e7 C:e7 24.Ce2 Nc6 25.Df4 T2:d3! 26.C:d3 Cg6) 22...D:e7 23.h7! Dg5! (Se pare că poziția albului se va prăbuși curînd: Dama neagră amenință mat în două mutări. Nu merge 24.Ce2 Nc6 nici 24.Df3 D:e5+ 25.Ce2 Nc6 și nici 24.Th3? Dg1+ urmat de mat) 24.Rf1! (Singura apărare. Acum la 24...Dg3, urmează 25.Ce2 Nc6 26.C:g3) 24...f5 (O mutare disperată!) 25.Df3 T:d4 26.h8D T2:d3 (Dacă 26...Tf4, 27.D:e8+ Re7 28.Th7+ urmat de mat) 27.D:e8+ Td8 28.D:e6+ Rb8 29.C:d3 c2 30.T:b7+! C:b7 31.D:b7+ R:b7 32. Th7+ și negrul a cedat.

Comentarii de C. Duță
candidat de maestru

34. INDIANA VECHE LA ALB

L. Pogorevici E. Crețulescu
Semifinalele campionatului R.P.R., 1963

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.g3 e6 4.d3 Cf6 5.Ng2 Ne7 6.0-0 d6 (Mai bine decît 6...d5 7.Cbd2 0-0 8.Tel Tb8 9.e5 Cd7 10. Cf1 b5 11.h4 Na6, Botvinnik—Uhlmann, Moscova 1955) 7.Cbd2 0-0 8.Tel Dc7 9. Cf1 b6 10.h4 Nb7 11.C1h2 Tad8 (Precauție inutilă; se putea juca d5 și fără această mutare. Locul turnului este pe cîmpul b8) 12.c3 Na6 13.a4 d5 14.e5 Cd7 15.Nf4 Ca5 16.b3 (Pentru a împiedica c5—c4. Negrul a rămas în urmă cu dezvoltarea, astfel încît slăbiciunile structurii de pioni ai albului nu pot fi speculate) 16...Cb8 17.h5 Cbc6 18.Cg4 Rh8 (Mai bine era 18...Tb8) 19.Tb1 b5 20.Nf1 b4 (La 20...c4 21.b4 Cb3 22.a:b5 N:b5 23.d:c4 d:c4 24.De2 Tb8 25.De4 cu avantaj pentru alb) 21.c:b4 C:b4 22.Dd2 d4 (Căutînd să obțină cîmpul d5 pentru cal, negrul slăbește decisiv pionul c5 care va și cădea pînă la urmă) 23.h6 g6 24.Tec1 Dd7 (La 24...Cd5? 25.C:d4 C:f4 26.D:f4) 25.Ng5 Tc8 26.Cf6 Dd8 27. Ce4 N:g5 28.Cf:g5 De7 29.C:c5! Cae6 30. C:a6?! (În criză de timp, albul nu găsește continuarea logică 30.f4) 30...C:a6 31.Df4 Cab4 32.Df6+ D:f6 33.e:f6 Cd5 34.Ce4 C6b4 35.Tc4 e5 36.Tbc1 Tb8 37.Tc5 Tf8 38.T1c4 a6 39.Rg2 Ca2 40.Rf3 Cb6 41.Tc2 Cb4 42.Tc1 C6d5 43. a5! Rg8 44.Tc4 Te8 45.Re2 Ted8 46.Rd2 (Pentru a elibera nebulul de la apărarea pionului d3 și a-i asigura intrarea pe diagonala c8—h3, hotărîtoare pentru încheierea partidei) 46...Rf8 47.Nh3 Rg8 48.Tc8 Td:c8 49.N:c8 Rf8 50.Tc5 Re8 51. N:a6 C:f6 52.T:e5+ Rd8 53.C:f6 C:a6 54.Te8+ Rc7 55.T:b8 și negrul a cedat.

Comentarii de L. Pogorevici

PENTRU JUNIORI

Semifinalele campionatului Capitalei

35. INDIANA REGELUI

S. Segal Elisabeta Polihroniade

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f4 c5 6.d5 0—0 7.Cf3 e6 8.Ne2 e:d5 9. e:d5 Te8 10.0—0 Nf5 (Se mai putea juca și 10...Cg4 11.Nd3 Ce3 12.N:e3 T:e3 13.Dd2 Te8 și negrul în schimbul perechii de nebuni lasă inițiativa de partea albului, care este mai bine dezvoiat) 11.Nd3 Ce4 12.C:e4 N:e4 13.N:e4 T:e4 14.Cg5! T:c4? (O greșeală, după care negrul intră în dezavantaj. Mai bine era retragerea turnului la e8) 15. De2! Td4 (Dacă 15...b5 16.f5 T:c1 17.Ta:c1 Nd4+ 18.Rh1 D:g5 19.De8+ Rg7 20. f:g6 D:g6 21.Tf3 Ne5 22.Te1 Dh5 23. T:e5 d:e5 24.Dd8, ca în partida Volpert-Togonidze, U.R.S.S. 1959, câștigată de alb) 16.f5 Nf6 17.f:g6 h:g6 (La 17...N:g5 18.N:g5 19.De8+, urmat de mat) 20. Nh6+! R:h6 21.T:f6 Tg4 22.Ta1 (Sin-

gura mutare prin care se mai poate continua atacul) 22...Cd7 23.De3+ Rh5 (Dacă 23...Rg7, atunci 24.Tf7+ Rg8 25. Dh6) 24.Tf5+! și negrul a cedat.

Tînărul conducător al pieselor albe a demonstrat frumoase cunoștințe teoretice.

36. APARAREA FRANCEZA

B. Albrecht

C. Herța

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 c5 5.d:c5 N:c3 6.b:c3 Da5 7.Nd2 D:c5 8. Dg4 Rf8 9.h4 Ce6 10.Cf3 h5 11.Df4 Ch6 12.Cg5 Db6 13.Nd3 Dc7 14.0—0 D:e5 15.Df3 Dd6 16.D:h5 e5 17.Dd1 e4 18.Ne2 f6 19.Ch3 N:h3 20.g:h3 Cf5 21.Ng4 Ch4 22.Dc1 Ce5 23.Nf4 Ce3+ 24.N:f3 C:f3+ 25.Rg2 De6 26.Th1 g5 27.Ng3 Rf7 28.De3 f5 29.Tab1 b6 30.Tb5 Tag8 și albul a cedat.

Concursuri pentru juniori în Capitală

În organizarea comisiei de șah a Capitalei, pe timpul vacanței de iarnă a elevilor, au avut loc două concursuri pentru juniori. În primul dintre aces-

22.T:d8+ T:d8 23.Td1 Nd4 24.h4 N:f6 25.T:d8+ N:d8 26.h5 Dc5 27.h:g6 Dh5+ 28.Rg1 Nb6+ 29.Rf1 Dh1+ 30.Re2 D:g2+ 31.Rd1 N:f3+ și albul a cedat.

		1	2	3	4	5	6	7	8	
1 Dan Wolf	Știința	●	0	1	1	1	1	1	1	5½
2 Iulian Drăghici	Progresul	1	●	0	½	½	½	1	1	4½
3 Aurel Urzică	Progresul	0	1	●	½	1	1	0	1	4½
4 Sorin Segal	Banca Investiții	0	½	1	●	1	½	0	1	3½
5 Dorel Ghizdavu	Unirea	0	½	0	0	●	1	1	1	3½
6 Nistor Stan	Centrocoop	½	½	0	½	0	●	½	1	3
7 Cornel Dumitrașcu	Voința	0	0	1	1	0	½	●	0	2½
8 Marian Pătrașcu	Progresul	0	0	0	0	0	0	1	●	1

tea, a cărei diagramă o publicăm alăturat, victoria a revenit lui Dan Wolf, care, bine pregătit teoretic, confirmă rezultatele sale anterioare. Eine a jucat și elevul Iulian Drăghici, singurul învingător al câștigătorului concursului. Dintre ceilalți participanți, merită să fie evidențiat mezinul turneului Aurel Urzică, în vîrstă de 11 ani. Sub posibilități au jucat Sorin Segal și Cornel Dumitrașcu, de la care erau de așteptat rezultate mai bune.

În al doilea concurs, la care au participat elevi cu categorii de clasificare inferioare, s-a distins Dan Lazăr, clasat pe locul 1.

37. GAMBITUL DAMEI

C. Dumitrașcu Dorel Ghizdavu

1.c4 Cf6 2.Cc3 e6 3.d4 d5 4.Ng5 Cbd7 5.e3 Ne7 6.Cf3 0—0 7.Dc2 a6 8.a3 d:c4 9.N:c4 b5 10.Na2 h6 11.Nf4 Nb7 12.0—0 c5 13.Tad1 Db6! 14.Ce5 c:d4 15.e:14 Tac8 16.Nb1 Tfd8 17.Ne3 C:e5 18.d:e5 Dc6 19.f3 Nc5! 20.e:f6 N:e3+ 21.Rh1 g6

Activitatea șahistă în țară

CAMPIONATUL ORAȘULUI HUNEDOARA

Întrecerile orășenești de șah sînt un bun prilej de verificare a pregătirii jucătorilor în preajma competițiilor republicane și de atragere a tineretului la practicarea sportului minții.

De curînd s-a încheiat lupta pentru titlul de cel mai bun șahist al Hunedoarei. Victoria a revenit la limită jucătorului de categoria I-a C. Igret, urmat la o jumătate de punct de A. Sperdea, care, ca și anul trecut, nu a putut sări peste locul al 2-lea.

Foarte bine au jucat tinerii I. Adam și I. Huciu. Primul, în progres vădit, a fost foarte aproape de victorie. Înfrîngerea, oarecum surprinzătoare, suferită în partida cu M. Rădulescu, l-a privat de un punct prețios, care ar fi dat altă configurație clasamentului. Îi rămîne consolarea îndeplinirii unei norme de categoria I-a.

Iată rezultatele complete ale concursului: C. Igret 10 puncte, A. Sperdea 9½, I. Adam 9, I. Huciu, M. Tarnovschi 8, Tr. Goia 7½, E. Mende 7, Gh. Mihăilescu 6½, V. Eșanu 6, Fl. Popescu, I. Alexandrescu 5½, M. Rădulescu 4½, Gh. Ilișan 3½ și V. Dumitrescu ½ puncte.

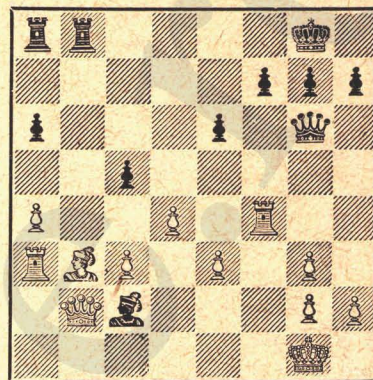
Din păcate, vechile racile ale mișcării șahiste hunedorene, departe de a fi lichidate, au influențat negativ și această întrecere. Este suficient să amintim că organele locale nu au reușit nici măcar să asigure un arbitru concursului, de problemele de arbitraj trebuind să se ocupe o comisie formată din cîțiva jucători participanți la întrecere.

Comisia orășenească de șah, aleasă cu vreo trei ani în urmă, nu a mai organizat nicio consfătuire cu masa șahiștilor hunedoreni, dornici să se avînte în competiții locale sau pe plan regional. Lipsa de inițiativă și de spirit de organizare se resimte la această comisie chiar și în privința competițiilor republicane, care se desfășoară aici în condiții care lasă de dorit. Pe drept cuvînt, șahiștii hunedoreni sînt nemulțumiți de această stare de lucruri și așteaptă ca organele UCFS locale să ia măsuri care să ducă la înlăturarea neajunsurilor și să asigure iubitorilor șahului din orașul Hunedoara condițiile potrivite pentru practicarea sportului preferat.

A. Sperdea — coresp.

O combinație reușită

D. Wolf

D. Ghizdavu

Poziția din diagramă a rezultat într-una din partidele ultimului concurs de juniori din Capitală. Negrul la mutare a jucat frumos 1...Nd1!, ameninșînd cîștigarea unei piese prin 2...c4. Deaceia, albul a jucat 2.d:c5 (Nu merge 2.c4 sau 2.Tf1 din cauza 2...Dd3! La 2.Da2, urmează 2...Dd3 3.N:d1 Tb1 4.Tf1 T:d5 5.T:d1 D:d1+ 6.Rf2 Tb8! sau 3.Tf1 D:e3+ 4.Rh1 N:b3 5.T:b3 c:d4) 2...Dd3 3.Td4 D:e3+ 4.Rf1 Ne2+ 5.Re1 Dg1+ 6.Rd2 D:g2 7.Re1 (Nu se vede vreo mutare satisfăcătoare pentru alb) 7...e5! 8.Td7 Df1+ 9.Rd2 Td8 10.N:f7+ Rf8 11.c6 T:d7+ 12.c:d7 Dd1+ 13.Re3 Dd3+ 14.Rf2 Df3+ 15.Re1 R:f7 și albul a cedat.

CAMPIONATUL DE ȘAH PE ECHIBE

La Baia mare au luat sfârșit întrecerile fazei orașenești pe echipe din cadrul campionatului republican. Ca și anul trecut, titlul de campioană a revenit din nou reprezentativei de șah a asociației sportive „Chimistul” din localitate, urmată în clasament de „Viitorul” și „Minerul”. Din echipa învingătoare s-au remarcat jucătorii, S. Ardeleanu, I. Follert, Viorica Tölgyi, Lucreția Deac și alții.

V. Săsăran
corespondent

SURPRIZA IN CAMPIONATUL ORAȘULUI ARAD

Ultima ediție a întrecerii celor mai buni sahiști arădeni s-a încheiat cu un rezultat puțin așteptat, atât în privința numelui învingătorului, cât și în ceea ce privește superioritatea categorică asupra tuturor celorlalți participanți dovedită de noul campion. Această surpriză a furnizat-o tânărul reprezentant al asociației sportive „Vagonul” din localitate, Pavel Vaida, care a reușit performanța excelentă de a obține victoria în toate partidele jucate. Dacă ne gândim că la întrecere au participat candidați de maestru ca I. Halic și E. Ianoși, jucători cu vechi state de serviciu în competițiile republicane, precum și alți jucători valoroși din Arad, victoria tî-

nărului Pavel Vaida apare și mai semnificativă.

Un loc bun în clasamentul final a ocupat și elevul R. Hersko, un junior talentat care face progrese evidente. Mai puțin sigur ca de obicei a jucat A. Kertes, de la care sînt de așteptat rezultate mai bune.

După încheierea tuturor partidelor, clasamentul arată astfel: P. Vaida (Vagonul) 12 puncte, I. Halic, E. Ianoși (Vagonul) 10, R. Hersko (C.F.R.) 8½, A. Kertes (Vagonul) 7½, D. Pop (C.F.R.) 6, A. Weis (Fabrica de zahăr), E. Konnenh (Vagonul) 5, Dr. St. Săcui (Sănătatea) 4½, Gh. Miloi (Voința) 4, J. Wichner (Sănătatea) 3½, P. Jescău (C.F.R.) 2, Dr. T. Naghi (Sănătatea) 0 puncte.

A. Hersko—coresp.

ȘAHISTII DIN AGNITA IN VIZITA LA CEI DIN FĂGĂRAȘ

Casa de Cultură a orașului Făgăraș a fost gazda întîlnirii pe echipe mixte între reprezentativele celor două orașe. Întrecerea, desfășurată la 7 mese (5 bărbați și 2 femei), a stîrnit un deosebit interes printre iubitorii șahului din Făgăraș.

În centrul atenției s-a situat partida jucată la masa 1-a, între campionul făgărășan Victor Popovici și campionul orașului Agnita, Petre Gaboras. După 4 ore de joc, cu toate eforturile depuse de o parte și de alta, niciunul dintre cei doi adversari nu a putut să-și

creeze vreun avantaj, disputa trebuind să se încheie la egalitate. Acest rezultat a fost, de altfel, consemnat și la încheierea tuturor partidelor întîlnirii: 3½-3½.

Comisia de șah a orașului Făgăraș, care a manifestat și în alte ocazii un frumos spirit de inițiativă, are în proiect încă numeroase întreceri între sahiștii făgărășeni și cei din orașele apropiate.

B. Stoiciu, Tr. Lancea—coresp.

INTRECERI SUSTINUTE IN OPTIMILE DE FINALĂ LA TG. MUREȘ

După consumarea fazei asociației, la Tg. Mureș au început optimile de finală ale campionatului republican pe 1964. Anul acesta, numărul mare al participanților a impus organizarea mai multor grupe decît în trecut. În cîteva din acestea, întrecerile s-au și încheiat cu rezultate în general așteptate.

În cadrul clasamentului primilor clasai în grupele în care s-au disputat toate partidele: **Grupa 1-a:** N. Matern (Otelul) 10 puncte, St. Bustya (Lemnarul) 9, E. Vasvari (Voința) 8½; **Grupa a 2-a:** A. Moisoiu (Ciocabelan (Progresul) 8½; **Grupa a 3-a:** I. Izsak (Voința) 11, L. Deak (Lemnarul) 10, M. Kovaci (Otelul) 7½ puncte.

În fiecare grupă au luat parte la concurs cîte 12 jucători.

I. Păuș — coresps.

ȘAHUL PRIN CORESPONDENȚĂ

R.P. ROMINĂ—MAREA BRITANIE

La 1 februarie a.c. a început meciul de șah prin corespondență între reprezentativele A și B ale Republicii Populare Romine și Marii Britanii. Este a treia întîlnire intertări în care sînt angajați acum sahiștii noștri în competițiile prin corespondență.

În cadrul întrecerilor dintre reprezentativele A, se vor disputa, în ordinea meselor, următoarele partide: V. Ciociltea—I. Timperley, M. Pavlov—R. C. Mitchell, E. Costea—J. H. Wining, Gh. Mititelu—P. C. Gibss, V. Sălceanu—A. Topham, M. Șuta—T. I. Casswell, L. Rădulescu—Y. P. Keffler, I. Berbecaru—P. R. Bielby, C. Ștefanu—T. E. Waits, Gh. Pall—L. W. Vincent, A. Anton—F. Clough, Elisabeta Polihroniade—E. V. Foulds, C. Vlad—R. H. K. Mann, E. Sabo—K. A. Hume, F. Tocăniță—E. G. Ansell, A. Braunstein—R. J. Kermeen, C. Drăgușanu—G. J. Craddock, Tereza Urzică—W. F. Hartman, V. Mălcoci—J. M. Murray, V. Firiță—C. S. Lee.

Echipa secundă a țării noastre este formată din jucătorii: C. Mihaescu, P. Popescu, A. Pichler, N. Kimmel, I. Lazăr, D. Tepeneag, N. Mehedinți, C. Vasile, I. Mitro, S. Firu, D. Zara, M. Cherața, Adr. Teodorescu, E. Sandu, N. Ștefănescu, S. Căloianu, Emilia Chiș, E. Hang și J. Klang.

SUCCES ROMINEȘTI LA TURNEELE EUROPENE DE ȘAH PRIN CORESPONDENȚĂ

Campionatul european de șah prin corespondență se află în plină desfășurare. După cum se știe, la aceste întreceri participă aproape 200 jucători romîni, care deocamdată își dispută șansele în diferitele grupe ale turneele de calificare.

Primele rezultate obținute de sahiștii noștri sînt îmbucurătoare. Îată clasamentele în cîteva din grupele de calificare, în care s-au încheiat întrecerile preliminare.

Clasa 1 — grupa 177: I. Tripa (R.P.R.) 5½ puncte, G. Palfner (R.D.G.) 5, B. Skamper (R.F.G.) 4½, H. Kühr (R.F.G.) 2½, A. Oguzoglu (Turcia), J. Rejnart (R.S.C.) 2, J. Ivanov (R.P.B.) 0.

Clasa a 2-a — grupa 145: P. Ionulescu (R.P.R.) 5, J. Mucha (R.P.R.), G. Scholz (R.F.G.) 4½, E. Heinig (R.D.G.), W. Ihfeldt (R.D.G.) 3, E. Bisfort (Danemarca) 1, L. Malmberg (Suedia) 0; **grupa 146: W. Fleischer (R.P.P.)** 5; **N. Noica (R.P.R.)** 4½; **L. Sitzer (Belgia)** 4, R. Scholze (R.D.G.) 3½, E. Winkler (R.F.G.) 3, D. Burkhard

(R.D.G.) 1, A. Glass (Suedia) 0; **grupa 154: L. Farcaș (R.P.R.),** L. Dvorak (R.S.C.) 4½; **I. Markus (R.P.U.):** H. D. Wolf (R.F.G.) 2½, F. Röhrner (R.D.G.) 1, S. Spadaro (Italia) 0.

Clasa a 3-a — grupa 141: S. Dona (R.P.R.), K. Grund (R.F.G.) 5½ p. W. Gordon (Anglia) 4, D. Ziuben (R.P.B.) 3, V. Jelinek (R.S.C.) 2, M. Maiewski (Belgia) 1, A. Lidberg (Suedia) 0; **grupa 142: G. Moise (R.P.R.)** și S. Eriksson (Suedia) 5, W. Pfeuffer (R.D.G.) 4½, I. Broz (R.S.C.) 3, H.-A. Hoppe (R.F.G.) 2, A. Claret (Belgia) 1½, L. Sobiech (R.P.R.) 0; **Grupa 147: I. Radnai (R.P.R.)** 5½ puncte, H. Feist (R.D.G.), H. Jorgensen (Danemarca) 4½, D. Halvskova (R.S.C.), R. Fraundorff (R.D.G.) 2½, G. Höppner (R.D.G.) 1½, L. Litvin (U.R.S.S.) 0 puncte.

Rezultatele obținute de jucătorii romîni în celelalte grupe vor fi publicate în paginile revistei noastre pe măsura încheierii partidelor. Turneele europene de șah prin corespondență sînt organizate pe categorii (clase), în raport de forța de joc a participanților. În cadrul fiecărei categorii (clase) se alcătuiesc grupe de 7 sau 14 jucători, care joacă o singură partidă cu fiecare partener din grupa sa.

Jucătorii romîni care doresc să ia parte la aceste turnee vor trimite o cerere de înscriere pe adresa delegatului I.C.C.F. în R.P.R.: Ing. Constantin Ștefanu, C.P. 1—București 17. Taxele de înscriere, care se trimit prin mandat poștal odată cu cererea, sînt: 10 lei pentru grupele de 7 jucători și 20 lei pentru grupele de 14 jucători.

38. APĂRAREA FRANCEZĂ

I. Lazăr
(Pietrosani)

A. Pichler
(Lugoj)

Finala campionatului R.P.R. 1960—1963

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 c5 5.a3 N:c3+ 6.b:c3 Cc7 7.Dg4 (Mai ofensivă decît alte continuări recomandate de teorie ca f4, Cf3, Nd3 at. d:c5) **7...Rf8 !?** (O mutare mai puțin utilizată, al cărei scop pare să fie aducerea jocului pe un fagăș mai puțin studiat de teorie. Într-o partidă Vasiukov—Lahti, Upsala 1956, s-a continuat cu 8.h4 Da5 9.Nd2 Da4 10.Rd1 Cbc6 11.Cf3 Nd7 12.h5 h6 13. Df4 și albul a obținut avantaj) **8.Nd3 Da5 9.Nd2 Da4 10.Rd1 Cbc6 11.Cc3 Nd7 12.h4 h5 13.Df4** (Acum s-a ajuns aproape de varianta din partida mai sus citată, cu diferența că pionii h sînt pe orizontalele a-4 și a-5-a, ceea ce dă negrului o situație de egalitate) **13...Cd8 14.g4 Tc8** (Negrul se dezvoltă con-

secvent și activ) **15.Tc1 Nb5 16.N:b5 D:b5 17. g:h5 T:h5** (Un sacrificiu care permite negrului să pătrundă decisiv în poziția albului) **18.T:g7 Df1+ 19.Cc1 Cf5! 20.Tg2 T:h4 21.Dg5 Re3 22.Df6 Te4 23.Tg8+ Rd7 24.Tb1 b6 25.d:c5** (O poziție spectaculoasă, cu atac de ambele părți, specifică partidelor prin corespondență: cine va da lovitură decisivă mai întîi?) **25...D:f2 ! 26.T:d8+ T:d8 27.D:f7+ Rc6** (Negrul stă pe multe de cutit, dar albul nu găsește mutarea hotărîtoare) **28.D:e6+ Rc7 29.c:b6+ a:b6** (Cu aceasta, atacul albului s-a epuizat) **30.Cd3 Dg1+ 31.Nc1 Ce3+ 32. Rc1 Cc4 ! 33.Df7+ Td7 34.Df2 T:e1+ 35.D:c1 Tg7 !** (Albul e în zugzvang, așteptînd „execuția”) **36.e6 Dh2 37.e7 Tg1** și albul a cedat.

39. APĂRAREA CARO-KANN

D. Tepeneag

L. Redlinger

Finala campionatului republican prin corespondență, ediția 1961—1963

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 d:c4 4.C:e4 Cd7 (Un sistem recomandat de Nimzovici. Ideea acestui sistem constă în realizarea mutării Cg8-f6, fără riscul dublării pionilor pe coloana „f” și obținerea unei coordonări eficiente între cai) **5.Cf3 Cf6 6.Cg3 e6 7.Nd3 Nd6** (Mai prudent era 7...Ne7. Încercarea de a pune stăpînire pe diagonala g8-h2 și apoi de a dezvolta celălalt nebul la b7 nu va reuși) **8.0-0 Cd5?** (O manevră prematură pentru ocuparea cîmpului f4. E mai bine 8...Dc7, păstrînd un oarecare control asupra cîmpului e4) **9.Ce4 Nc7 10.Ng5 f6** (Se slăbește flancul regelui. Dar și după 10...C:f6 11.Ce5 și apoi 12.Df3 sau 10...C:f6 11.Tc1 0-0 12.c3, albul stă mult mai bine) **11.Nh4 Cf4 12.Nc4 Cb6 13.Nb3 Cd5** (Poziția cailor e numai aparent puternică; ei pot fi oricînd izgoniți de pionii) **14.Tc1 De7?** (Probabil că negrul vrea să facă rocada lungă, dar nu va mai avea timp) **15.c4 Cb6 16.g3! Cg6** (Jocul începe să devină tăios, albul cău-tînd să exploateze poziția regelui negru rămas în centrul tablei. Nu era mai bine 16...Ch3+ 17.Rg2 e5 18.d:e5 N:e5 19.C:f6! sau 17...g5 18.R:h3 g:h4 19.C:h4 e5+ 20.Rg2 și avantajul albului e evident) **17.d5! Ce5 18.d6 Cf3+ 19.D:f3 Nd6 20.e5 N:c5 21. Dh5+ g6 22.C:f6+ Rf8 23.De5! Dd6 24.Cd7+ N:d7 25.D:h8+ și negrul a cedat. După 25...Rf7 26.D:h7+ Rf8 27.Dh8+ Rf7 28.Df6+ Rg8 29.D:g6+ Rf8 30.T:e1! și negrul nu mai poate evita matul.**

Comentarii: D. Tepeneag

ȘAHmagazin

CENTENAR MARCO

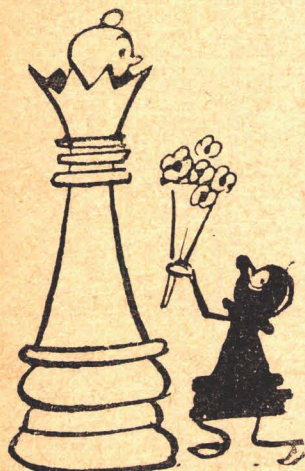
S-au împlinit recent 100 de ani de la nașterea unui eminent șabist romîn, numele cărui a rămas înscris în majoritatea antologiilor de

pentru studiul medicinei și al... șabului. Epilog firesc pentru condițiile de atunci, el fusese nevoit curînd să părăsească studiile pentru a deveni șabist profesionist.

La primul său mare turneu, Gheorghe Marco se clasează pe locul VI, performanță pe care avea s-o repete în mai multe alte ocazii, fapt care i-a și adus porecla cunoscută în lumea șabului de „Gheorghe al VI-lea”... A promovat însă și pe primele locuri, așa cum s-a întîmplat la Viena 1895, 1896 și 1898, Ostende 1905, cînd a terminat învingător. În 1892 a susținut un meci cu viitorul candidat oficial la titlul mondial K. Schlechter, cu care a terminat la egalitate : 10 remize! În numeroase turnee, Marco a cîștigat premiul de frumusețe.

În afara jocului practic, Gheorghe Marco a dus o vastă activitate de publicist, fiind un pionier al gazetăriei șabiste. În 1898 a fondat revista „Wiener Schachzeitung”, prima publicație șabistă modernă, pe care a condus-o pînă în 1916. A fost un apreciat cercetător al teoriei și un analizer de partide imparțial și erudit.

Rămas aproape necunoscut în țara sa de origine, oficialitatea din România burgheză neîntînd de loc interesată în promovarea șabului, Gheorghe Marco a trăit pînă la sfîrșitul vieții la Viena. A murit în 1923, în vîrstă de 60 de ani.

specialitate de la începutul secolului: Gheorghe Marco. O „modernizare” în acord cu cerințele vremii a transformat acest nume din Marcu în Marco, așa cum apare în tabelele marilor turnee, începînd din anul 1890, anul de debut al tînărului maestru romîn stabilit la Viena

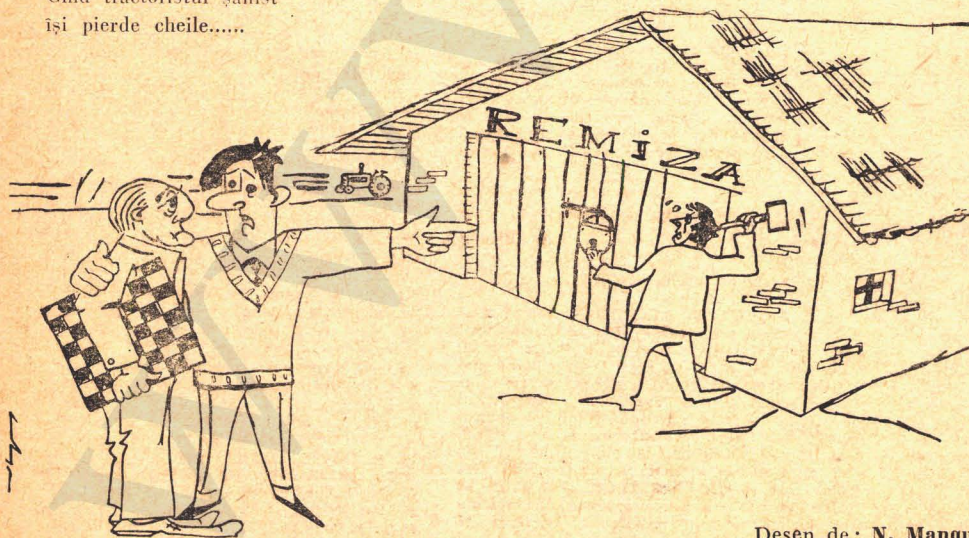
ȘAH DIN SEC. XII

În cursul unor săpături efectuate în orașul Sandomierz, din R. Polonă, a fost găsit un joc de șab datînd din secolul al XII-lea. Interesant de menționat faptul că piesele de șab n-au fost descoperite

sub ruinele castelului vreunui senior feudal, ci sub rămășițele unei simple case țărănești.

Pieseile sînt lucrate rudimentar și după toate aparențele au fost foarte mult folosite. Ornamentația

Cînd tractoristul șabist își pierde cheile.....

— ??
— Forțează... remiza!

de pe figuri este specifică poeziei slave, aproape identice cu ornamentația de pe sculpturile din lemn, os și corn, datînd din perioada Evului Mediu, descoperite pe teritoriul Ucrainei.

Se presupune că acest joc de șab a ajuns în Polonia fiind adus din Kiev prin Galiția, drum des folosit în acele vremuri în cadrul relațiilor intense economice între cele două popoare.

U M O R

UN ARBITRAJ JUST

Anul 1912. Printre participanții la turneul de la Debreczin se afla și tînărul I. Mendelsobn... La una din runde s-a întîmplat să nu se prezînte trei jucători, toți cu albele. Arbitrul a pornit ceasurile de control, dar numai la două din mese. Jucătorul, victimă a acestei „omisiuni” supărătoare, a reclamat imediat arbitrului cerînd să se pună în mișcare ceasul și la masa lui. Răspunsul acestuia a fost

însă cu totul neașteptat : „Sînt cazuri cînd regulamentul nu trebuie aplicat ad litteram, ci numai în spiritul prevederilor sale generale. La masa dumată n-am pornit ceasul pentru că ești însuși culpabil de purtare nesportivă. Dumneala stai în aceeași cameră cu partenerul cu care trebuie să joci astăzi și, desigur, în mod intenționat l-ai lăsat să se pună în mișcare ceasul și la masa lui. Răspunsul acestuia a fost punct cu totul nejustificat...”

CÎND NU CUNOȘTI LIMBA ENGLEZĂ...

La turneul de la Londra 1922, dr. Ioan Balogh din Miercurea Ciucului (fost campion al Romîniei) s-a prezentat bine pregătit teoreticește, dar foarte slab în materie de limbă engleză. Iată de ce a ajuns în situația neplăcută de a pierde o partidă prin neprezentare...

Într-una din zile apărură pe tabelul de afișaj al concursului o modificare de program : se jucasă întrerupte într-o zi prevăzută inițial ca liberă. Dr. Balogh necunoscînd anunțul respectiv a ieșit la plimbare în Hyde Park însoțit chiar de partenerul cu care avea o importantă partidă întreruptă, pe care spera s-o cîștige fără difi-

cultate rîmînd pe primul loc al turneului „B”. De fapt, chiar partenerul îi propusese această plimbare matinală.

Furat de frumusețea peisajului, dr. Balogh n-a observat că la un moment dat însoțitorul său dispărură

pe nesimțite. Căutările au fost zadarnice. Mai surprins însă a fost maestrul cînd revenit în sala turneului după cîteva ore, a văzut pe tabel în dreptul numelui său trecut un mare 0. Pierduse partida prin neprezentare...

PANTOFII LUI ALEHIN

Se spune despre Alehin că era nu numai un șabist mare, ci avea și picioare cam mari...

La un turneu, fiind învins de un adversar mult mai slab, campionul mondial a fost întrebat de un spectator : „Cum se poate să pierdeți o partidă atît de ușoară?” Alehin a răspuns pe loc : „Mi-am cumpărat azi dimineață o pereche de pantofi și cel din stingul mă stringe îngrozitor!”

Învățătura : să nu încalți pantofi noi în timpul unui concurs !

Desen de : N. Mangu

După materialele transmise de
Ioșif Mendelsobn—Timișoara

Principiile jocului de mijloc: Despre apărare (XI)

În încheierea acestei serii de articole mai rămîne să vorbim despre așa numita „criză” a partidei, momentul culminant cînd atacul și apărarea se confruntă în mod decisiv, atît pe tabla de șah cît și psihologic, între personalitățile adversarilor.

Într-unul din articolele precedente am arătat că marea forță a lui Lasker a constatat tocmai într-o bună cunoaștere a psihologiei adversarilor, a rezistenței lor nervoase. Fiind obligați să joace poziții necorespunzătoare stilului lor, în care nu se simțeau bine (deși situația de pe tablă le era favorabilă) adversarii lui Lasker își pierdeau siguranța și izbindu-se de o apărare dîră și ingenioasă făceau greșeli tocmai în momentul decisiv al partidei.

Creșterea neîncetată a intensității luptei, încrucișarea continuă a loviturilor tactice cere jucătorilor o încordare crescîndă pe măsură ce momentul de „criză” se apropie. Atît cel care atacă, cît și cel care se apără sînt obligați să găsească mereu cele mai bune soluții, deoarece, așa cum arată practica, de cele mai multe ori o ocazie pierdută duce la răsturnarea completă a situației în favoarea adversarului.

Din punctul de vedere al apărării, „criza” trebuie pregătită prin crearea de greutăți maxime în calea atacului (vezi articolele precedente). Necesitatea de a combate mereu alte obstacole ridicate de apărare (curse, amenințări, contraatacuri) obosește pe atacator, îl clatină încrederea în reușita atacului și crează terenul prielnic pentru comiterea greșelilor.

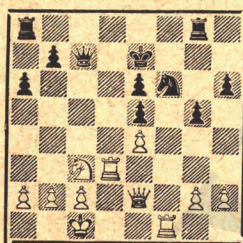
Nenumărate exemple de acest fel găsim în partidele lui Korcinoi, a cărui stil de „apărare psihologică” constituie o reeditare modernizată a manierei de joc a marelui Lasker.

Astfel, în poziția din diagrama 1, obiectiv cea mai bună mutare era 19...Ta8, deși și în acest caz albul ar fi păstrat avantajul. În loc de aceasta Korcinoi a jucat 19...Td8?! o mutare tipic Laskeriană care pare să dea adversarului posibilitatea obținerii unui avantaj decisiv. A urmat 20.Tdf3 Tdf8 21.Df2! Cd7 22.Tf7+ Re8 23.h3! (Acum albul amenință manevra Df2—f3—f5, rezervîndu-și și posibilitatea Df6. Negrul este pus în fața unor probleme de apărare grele, dar Korcinoi este în elementul său) 23...h5 (Impiedică intenția albului. Este interesant că nu mergea 23...Dc4 din cauza 24.Df3 D:f1+ 25.D:f1 T:f7 26.Dc4 și dama albă pătrunde) 24.Df6! (După ce ne-

1

Matanovici-Korcinoi

Meci Iugoslavia-URSS, 1963

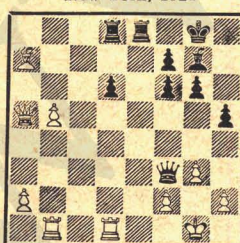

Negrul mută

2

Reti-Maroczy

New-York, 1924

Albul mută

grul a slăbit punctul g5, mutarea aceasta cîștigă în forță) 24...C:f6 (Forțat) 25.T:c7 Tf7 26.Tc5 Re7 27.T:e5? (Momentul critic al partidei. Albul a jucat pînă aci foarte bine și crede că a sosit momentul să-și transforme avantajul pozițional în avantaj material. Dar tocmai acum survine acel moment de slăbire a atenției pe care-l aștepta de atîta timp Korcinoi. În locul luării pripite a pionului, albul putea păstra avantajul cu 27.b4! Tgg7 28.Td1 Ce8 29.b5 Tf2 30.b:a6 b:a6 31.Td2 Tg7 32.Cd1 T:d2 33.R:d2 sau 27...Rd6 28.Td1+ Re7 29.T:e5 b6 30.Cd5+ sau 27...b6

28.Tc7+ Rf8 29.Tc6 Cd7 30.Td1 etc) 27...b6! (În mod neașteptat turnul alb de la e5 devine prizonier în mijlocul tablei. Efectul psihologic al acestei mutări, pe care desigur albul n-a prevăzut-o, a fost atît de mare încît Matanovici face imediat o nouă greșeală) 28.Td1? (După greșeala de la mutarea precedentă albul ar fi trebuit să-și dea seama că avantajul său a dispărut și că trebuie să lupte pentru remiză. În acest caz Matanovici ar fi găsit continuarea 28.Cd5+! Rd6 29.Tf6 T:f6 30.C:f6 Tg6 31.Cd7! R:d7 32.h4 g:h4 33.T:h5 Tg8 34.e5 etc) 28...Tgg7! (În schimb Korcinoi este foarte atent: nu mergea 28...Cd7 din cauza 29.Cd5+ Rd6 30.C:b6+ R:e5 31.C:d7+ R:e4 32.Te1+ Rd4 33.c3+ șah etern) 29.Ca4 Cd7 30.T:d7+ R:d7 31.C:b6+ Re7 32.g4 h:g4 33.h:g4 Tf4 34.Cc8 35.Cb6 T:g4 36.T:e6 Tg1+ 37.Rd2 g4 38.Cd5 g3 39.Td6+ Rc8 40.Ce3 g2 41.T:a6 Tb1 și albul a cedat.

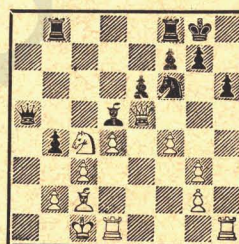
Diagrama a 2-a prezintă un caz tipic de subestimare a resurselor adversarului. Evident, albul stă la cîștig și după 1.Da4 sau 1.Dh4 înaintarea pionului „b” ar fi decis repede partida. Dar albul n-a sesizat necesitatea de a controla cu atenție posibilitățile adversarului și a jucat 1.b6? După răspunsul 1...h4! dintr-odată amenințarea h4—h3 a dat negrului contrașanse suficiente pentru remiză, care a și fost obținută prin 2.Td4! Te5! 3.Da6 h:g3! (3...h3? 4.Df1) 4.h:g3 Th5 5.Th4 T:h4 6.g:h4 Dg4 7.Rf1 Dh3+ 8.Rg1 Dg4+ remiză.

Un rol deosebit de important îl joacă contra-loviturile surpriză ale apărării. Efectul psihologic al unei mutări neprevăzute asupra atacatorului este foarte mare, chiar dacă uneori valoarea ei reală nu este chiar atît de mare.

3

Marshal-Cigorin

Ostende, 1907

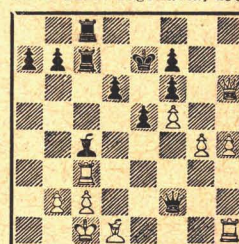

Negrul mută

4

Caprindașvili-Lazarevici

Meci URSS-Iugoslavia, 1963

Negrul mută

În poziția din diagrama 3 Cigorin a jucat 1...Da6! ceea ce nu constituie cea mai bună continuare a atacului (trebuia 1...Da1+ 2.Rd2 b:c3+ 3.b:c3 Da2 cu cîștig rapid) deoarece a permis adversarului o neașteptată contralovitură: 2.T:h6! Dacă acum negrul ia turnul, atunci după 2...g:h6 3.D:f6 b:c3 4.Ca3! c:b2+ 5.Rd2 D:a3 6.D:h6 albul cîștigă. La 2...Cg4 albul obține remiza prin 3.Th8+! R:h8 4.Th1+, de aceea Cigorin a ales continuarea 2...b:c3 3.Th1 g:h6 4.T:h6 În această poziție s-a manifestat „cu întîrziere” efectul mutării 2.T:h6. Obosit de greutățile neașteptate ivite în calea realizării cîștigului, Cigorin a jucat greșit 4...c:b2?? fiind făcut mat după 5.Rd2 Ce4+ 6.N:c4 N:e4 7.Dh8. În loc de aceasta ar fi cîștigat ușor 4...Da1+! 5.Nb1 c:b2+ 6.Rd2 D:b1 7.Dg5+ Dg6!

Un efect similar a avut în poziția din diagrama 4 mutarea neașteptată 1...Nd3! În loc să înțeleagă că întreaga situație s-a schimbat și să sune trompetele de retragere, Caprindașvili a continuat să joace „la atac”: 2.g5 (Trebuia 2.T:c7+ T:c7 3.Dd2) 2...T:c3 3.D:f6+ (Pierdea și 3.g:f6+ Rd7 4.b:c3 T:c3 5.Dd2 Dc5!) 3...Re8 4.b:c3 T:c3 5.Rb2 T:c2+! 6.N:c2 D:c2+ 7.Ra3 Nc4 8.Th3 a5! și albul a cedat.

În această serie de articole consacrate apărării am încercat să prezentăm în modul cel mai concentrat, în cadrul spațiului limitat disponibil, principiile și metodele ei de bază. Cunoșcându-le, cititorul va putea să-și completeze numărul exemplelor cu partide noi, din practica modernă.

În încheiere, ca o completare a vechii dispute dintre partizanii atacului și apărării îl vom cita, în calitate de „apărător” pe marele maestru Victor Korcinoi, unul dintre cei mai remarcabili reprezentanți ai stilului defensiv actual:

„Apărarea este considerată ingrătă și chiar urită, deși ea își are romantismul ei. În istoria șahului însă, maeștrii apărării n-au realizat mai puțin decât maeștrii atacului. Imaginați-vă că toți șahiștii ar juca bine numai la atac, iar arta apărării s-ar afla la un nivel scăzut. Ce valoare ar avea atunci atacurile frumoase? Și poate fi în general frumos un atac „la o singură poartă”? Desigur că nu în schimb atunci când se deslășoară o adevărată luptă, când un atac ingenios și subtil se izbește de o apărare dîră și inventivă, atunci se crează adevăratele capodopere șahiste.”

STUDII și PROBLEME

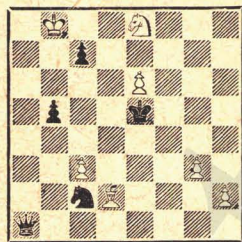

A. — 1.e7! Cb4 2.c:b Re6 3.Nc3! (3.Ng5? Dh8) 3...Dg1! (3...D:c3 4.C:c7+ R:e7 5.Cd5+) 4.Nd4! D:d4 5.Cg7+ R:e7 6.Cf5+ câștigă; 1...Da3 2.Ng5 Dc5 3.C:c7 Db6+ 4.Rc8 Rd6 5.Nf4+ R:e7 6.Cd5+ câștigă.

B. — 1.b7! (1.T:b3+? R:b3 2.b7 Cb6+ 3.Rc7 b1D remiză) 1...b1D 2.T:b3+! D:b3 (2...R:b3 3.b8D+ Rc2 4.D:b1 R:b1 5.Rb7) 3.b:aT! câștigă (3.b:aD? Rb2 4.Db7) Ral! remiză). Și pe distanța a 3 mutări se pot face studii bune!...

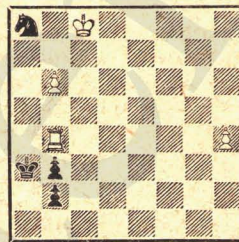
C. — 1.g7 C:g7 2.h5 Cf5+ 3.Re5 Ch6 (Ocupind poziția-limită pentru a da matul cu doi cai — Troițki) 4.Rf6 Cf2 5.Rg7 Cfg4 6.Rf8 Cf6 7.e8D+! (7.Rg7? Cfg8 8.Rf8 C:e7) 7...C:e8 pat!

V. Korolkov și L. Mitrofanov
Pr. I „Szachy”, 1962

A. Alb câștigă

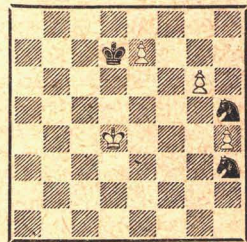
G. Nadareisvili
Mentiuinea
„Schakend Nederland”, 1962

B. Alb câștigă

Selecționări

T. Gorghiev
Premiul I-II
„Themes 64”, 1963

C. Remiză

DEZLEGĂRI

490 — H. Aloni (Rd4, Ne3, Cb4, f1/Rb1, Ca1, b2, Pa2, a3, a4 — alb câștigă)

1.Cd2+ Rc1 2.Cb3+ Rb1 3.C:a1 R:a1 4.Cc2+ Rb1 5.C:a3+ Ra1 6.Rc3! Cd1+ (6...Cc4 7.C:c4 Rb1 8.Ca3+) 7.Rc2 C:e3+ 8.Rc1 C oriunde 9.Cc2 mat; 3...Cd1 4.Cbc2! C:e3 5.R:e3 Rc1 6.Rd3 Rb2 7.Rd2 Rb1 8.Rc3 Rc1 9.C:a3! Rd1 10.Rb2 și negrul câștigă după principiile enun-

țate de A. Troițki, la capitolul respectiv din teoria finalurilor.

491. — L. Olmuțki (Rf4, Pe4, e5/Ra1, Ng6, Pe7 — remiză)

1.e6 Nh7! (1...Rb2 2.Rg5—h6—g7—f8) 2.Re5! (Nu 2.Rg5? Ng8! 3.Rf5 Rb2 4.e5 Rc3 5.Rg6 Rd4 sau 2.e5? Rb2 3.Rg5 Rc3 4.Rh6 Rd4 negrul câștigă) 2...Ng8 3.Rd5 Rb2 4.e5 Rc3 5.Rc6 N:e6

6.Rc7 N oriunde 7.e6! N:e6 8.Rd8! remiză.

492 — B. Badai (Rd5, Na8, Ch7, Pa4/Rd8, Te7, Nd1 — remiză)

1.Cg5 Ta7! 2.Nc6 Ta5+ 3.Nb5 N:a4 4.Rc4 T:b5 5.Ce6+ Re7 6.Cc5! Ta5 7.Rb4 Tb5+ 8.Rc4 remiză. Se pare însă că prima mutare a soluției poate fi și 1.Cf8! fiindcă la 1...Ta7 2.Nc6 Nf3+ 3.Rc5 N:c6 4.R:c6 Ta6+ 5.Rb7! Tf6 6.a5 T:i8 7.a6 albul are de asemenea remiză.

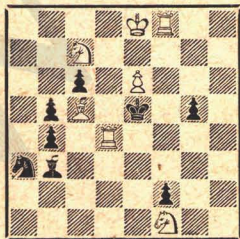
Probleme

R. Düringer
Schach-Echo 1961

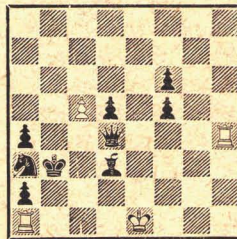
A. 3 ♚

Lev. I. Losinschi
Pr. I Memorial Kubbel

B. 3 ♚

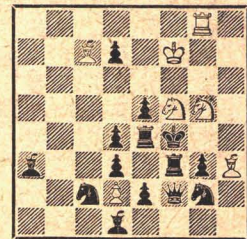
V. Korolkov-Z. Pigits
Magyar Sakkelet 958

C. Ajutor 2 ♚ Aparent

Selecționări

L. Zagoruiko
Pr. 3 British Chess Mag. 1958

D. 3 ♚

A. — Problema compozitorului R. Düringer este o frumoasă realizare pe tema Drezda, care constituie tema impusă participanților la campionatul R.P.R. de compoziție pe anul 1963 la secția trei mutări. Iată conținutul lucrării:

În poziția inițială atacul 1.Db6 (am. De6 mat) este respins de 1...T:e4; Problema are o cheie deosebit de frumoasă și ascunsă: 1.Df2!! cu amenințarea 2.D:g3; În jocul tematic urmează 1...Ce2 după care, fiind eliminată apărarea negrului T:e4, albul se în-

toarce la atacul primar 2.Db6! Acum intră în joc figura neagră B, dar după 2...Cd4 urmează 3.D:f6 mat.

Variante secundare: 1...g:f2 2.g4+; 1...T:e4 2.D:g3!;

B. — Problemele marelui maestru al compoziției Lev I. Loșinschi sînt în-

totdeauna un excelent prilej de încinare artistică. În problemele sale găsim de obicei un material tematic foarte bogat și unele idei atât de îndrăznețe, care par imposibil de realizat într-o problemă directă, fără abateri de la regulile obișnuite de construcție.

Tehnica inegalabilă și ingeniozitatea compozitorului sovietic înlătură, de regulă, toate dificultățile de construcție astfel că în final problemele apar în cea mai desăvârșită formă.

Un bun exemplu este și problema de față. În poziția inițială cele patru tentative posibile de atac ale calului alb sînt respinse de jocul precis al

nebulului din b3, astfel: 1.Cd2? Nd5!; 1.Ce3? N:e6!; 1.Cg3? Nc2!; 1.Ch2? Nd1! Cheia 1.Re7!, amenințînd 2.Tg4! provoacă cele patru deplasări ale nebulului negru, de care albul profită efectuînd semirozeta calului alb din curse: 1...Nd5 2.Ch2!; 1...N:e6 2.Cg3!; 1...Nc2 2.Ce3; 1...Nd1 2.Cd2!

C. — În selecționările noastre vom cuprinde de astă dată și o problemă feerică, domeniu al compoziției șahiste creat de compozitori pentru a putea reda în probleme ideile cele mai fanteziste și spirituale, care de cele mai multe ori sînt irealizabile în problemele directe.

Iată un exemplu plin de fantezie și spirit realizat de renumitul compozitor de studii V. Korolkov, în colaborare cu Z. Pigits.

În joc aparent ar fi posibilă soluția 1...0—0 2.Df2 T:d3 mat, însă negrul nu are la dispoziție nici o mutare capabilă să păstreze această poziție de mat. Soluția este paradoxală și plină de efect! 1.D:a1+ Rd2 2.Rb2 Tb4 mat.

D. În lucrarea, lui Zagoriuko se remarcă finețea întregului țesut strategic baza pe restrîngerea activității turnurilor negre: 1.Ch6! (2.Ce6+) Tie3, Tee3, Cce3, Cge3 2.Ng4, Nf5, Ne6, N:d7.

Campionatul republican de compoziție pe 1962

M. Aschenazi pentru a treia oară campion la 3 mutări

Campionatul R.P.R. de compoziție pe anul 1962 la secția trei mutări a consemnat la start un număr de 11 compozitori care au participat la cele două subsecții cu 21 probleme.

Datorită faptului că la această secție nu s-a putut asigura colaborarea unui arbitru din străinătate, sarcina judecării concursului a fost atribuit unui colectiv format din I. Grosu, V. Nestorescu și E. Rusenescu, care au stabilit următoarea clasificare:

Tema impusă

1. M. Aschenazi (9 puncte). — Tema bine conturată este combinată cu două surprinzătoare sacrificii de damă; 2—3 M. Manolescu și S. Balcu (6½ pte): Prima are o concepție frumoasă dar o construcție îngrozitoare, iar celei de-a doua îi lipsește elementul artistic la mutarea a 2-a; 4. F. Szalay (5 pte); 5. A. Janovcic (4 pte); 6. P. Vătărescu (3 pte); 7. S. Rășcanu (2 pte); 8. D. Goldenblum (1 pct.).

Tema liberă

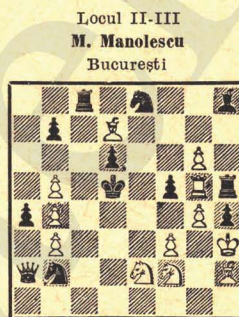
1. M. Aschenazi (6 pte). În două variante dama albă se sacrifică pe cîmpul de plecare al pieselor negre, plus un al treilea sacrificiu de damă la e4! Construcția bună; 2. M. Manolescu (4 pte): O lucrare excelentă pe tema „antidual”, în trei variante, căreia i se poate reproșa lipsa de economie (pare) posibilă eliminarea damei a1, calului b1 și pionului c3; 3. P. Vătărescu (3 pte): Trei variante bazate pe sacrificiul turnului la e4; 4. A. Janovcic (2 pte); 5. G. Teodoru (1 pct.).

La această subsecție au fost eliminate pentru duble soluții următoarele lucrări: S. Balcu 1.Cf3!, F. Szalay 1.Dg8 și C. Herța 1.C:e3!; Problema lui Goldenblum D. este insolubilă după 1...Tb6+.

Clasament general: locul I și campion R.P.R. pe anul 1962 M. Aschenazi (15 pte), II. M. Manolescu (10½ pte), III. S. Balcu (6½ pte), IV—V. A. Janovcic și P. Vătărescu (6 pte), VI. F. Szalay (5 pte), VII. S. Rășcanu (2 pte). VIII—IX. G. Teodoru și D. Goldenblum (1 pct.).

1.Td6! (2.Dh8+) Ce6 2. De2; 1...Cd7 2.Df3;

1.g:f5! (2.Ne6) Ce7 2.Cg4; 1...Cg7 2.Cd1.

Tema impusă

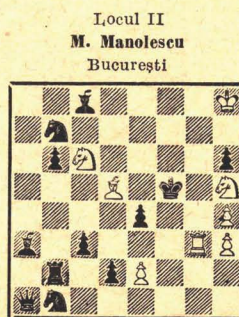

1.Df1 (2.Df2+) c6 2.Ce1; 1...c5 2.Rc2.

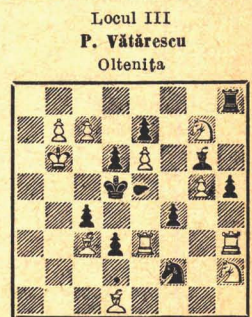
Tema liberă

1.Df8! (2.Cf5+) N:f4 2. Db8!; 1.T:d2 2.Da2! 1...Ta3 2.Dc4!

1.Rh7! (2.Tf3+) Tb4 2. R:h6 (Tg4? Tg6?) 1...Ce5 2. Tg6! (R:h6? Tg4?) 1.Cd6 2. Tg4! (R:h6? Tg6?)

1.Te4 (2.Td4+) R:e4 2. Nf3+; 1.C:e4 2.T:d3+ 1. N:e4 2.Na4.

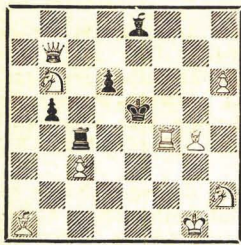
— Poșta redacției —

M. N. Popov (Sofia): Re2/Re8 Aj. 3: 1.c5 d:c6 2.Rd8 c7 3.Rc8 Cb6 mat; Re8/Rb1 Aj. 2: 1.Na2 Tc3 2.Te3 Tc1 mat; N. Drăgan: Re8/Rd3 Aj. 2: 1.Rc4 Dc7 2.Rd5 Dc6 mat; C. și D. Soreanu: Rd7/Rg2, Aj. 2: 1.Rh1 Rd8 2.a2 Th7

mat sau 1.Rh1 Rd3 2.Dh2 Tb1 mat; C. mat sau 1.Rh1 Rd1 Rd8 2.Dh2 Tb1 mat; C. Bidulescu: Rh5/Rd3, Aj. 4: 1.De3 Ce7 2.Re4 Cg6 3.Rf5 T:e3 4.Tf6 Te5 mat sau 1.Tf5 Ch6 2.De3 Cg4 3.Re4 T:e3+ 4.Rf5 Te5 mat.

E. Petrov

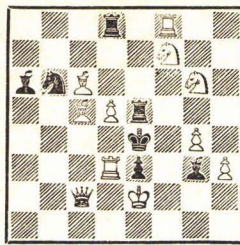
Urjupinsk (U.R.S.S.)

1702 2 ♢

Virgil Nestorescu

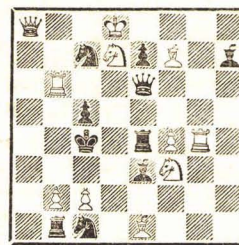
București

1703 2 ♢

M. Stan

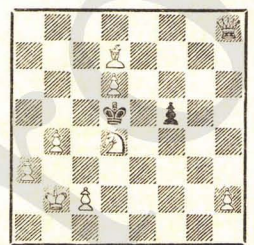
Gherăești (R.P.R.)

1704 2 ♢

I. Ignatieff

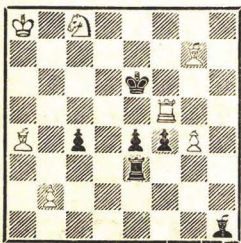
Sofia

1705 3 ♢

I. Kriheli

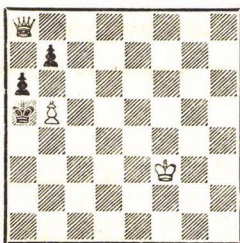
Gori (U.R.S.S.)

1706 3 ♢

P. Petkov

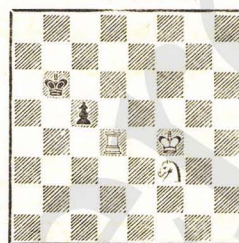
Tolbuhin (R.P. Bulgaria)

1707 Ajutor 2 ♢
2 soluții

P. Vătărescu

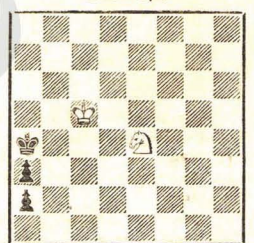
Oltenița (R.P.R.)

1708 Ajutor 2 ♢

A. Ionescu-Vornicu

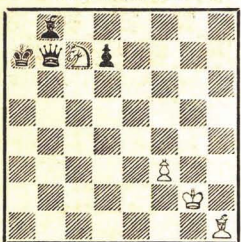
București

1709 Ajutor 3 ♢ (3 sol.)

C. Teodoru

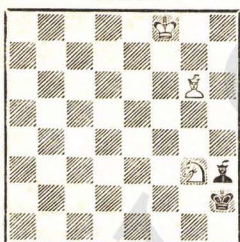
Brașov (R.P.R.)

1710 Ajutor 3 ♢

A. Kakovin și N. Budkov

U.R.S.S.

1711 Ajutor 4 ♢

N. Dimitrov

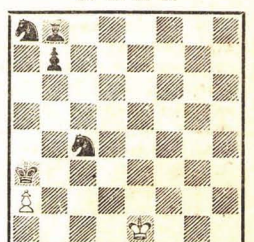
Varna (R. P. Bulgaria)

1712 Ajutor 3 ♢

A. Kakovin și N. Budkov

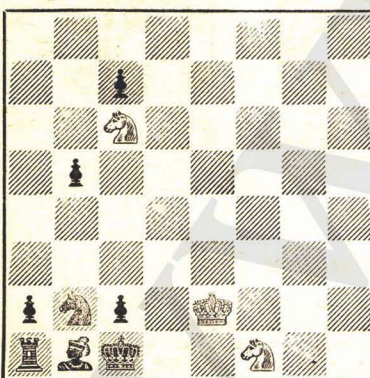
U. R. S. S.

1713 Ajutor 6 ♢

V. Korolenko

U. R. S. S.

Cunoscutul compozitor sovietic de studii a dedicat acestui eveniment problema de mai sus. Dezlegătorii acestei probleme vor avea satisfacția să descopere, în poziția după mutarea a 4-a, o sticlă de șampanie și un pahar, iar participanților la concursul de dezlegări li se acordă pentru soluționarea problemei, 3 puncte.

DEZLEGĂRI

1662. — K. Ahlheim : Încercarea 1.Ta1? (2.Ta1) Da8 (D:c3) 2.e4 (e3) mat se respinge prin 1...Dh7!; Soluția : 1.Td4! (2 Db1) D:d4 (Dh7) 2.e4 (Ce4) mat.

1663. — L. Bukovinski : În poziția inițială : 1...Rd3 (Rf3) 2.Nc2 (Nc6) mat. Cheia 1.Cg4! (zugzwang) dă regelui negru încă două cimpuri de refugiu, schimbând unul din mături 1...Rd3 (Rf3 Rd5 Rf5) 2.Cf2 (Nc6 Cf6 Nc2) mat ;

1664. — I. Suškov (cu nebul alb la f4) : 1.Nc7! (cu amenințarea triplă 2.Tf4 2.Df5 2.De5 mat) 1...Td6 (Tg5 Tf3 Cd6 g5 Cf3) 2.Df5 (Tf4 De5 Dd5 D:h7 Te2) mat. Problema tratează cunoscuta temă Fleck, în care amenințările multiple ale albului sunt eliminate alternativ de apărările negrului. Ultimele trei variante sînt secundare contribuind la îmbogățirea conținutului ;

1665. — Gh. Goșman : 1.C:f4! (2.Tc4) Cd6 (Ce5 Td4) 2.Cd3 (Ce6 Tb5) mat. Tema campionatului R.P.R. pe 1963 în două variante ;

1666. — M. Stan : 1.D:f5! (2.D:d7) Nb5 (Tb5 Df3 Tf3 C:f5 d6) 2.Cb4 (c4 Ce3 c1 g8D De6) mat. Grimshaw la b5 și f3; încercarea 1.Tb5? este respinsă de 1...T:c3!

1667. — A. Ionescu-Vornicu : 1.Dg5! (2. D:e3+) N:d4 2.Dg7 Ne3 3.D:e5 mat (în varianta principală este realizată tema întoarcerii — swich back) La 1...Tg8 2.Cd6+, iar la 1...Nf2 2.Df4+; încercările 1.T:c4? sau 1. Na5? sînt respinse de 1...Cd3, deoarece la 2.Nc2 urmează 2...d1D+ ;

1668. — V. Korolkov : A. 1.Tg8 (tempo) T:g7 2.Tf8 Te7 mat. B. 1.0—0 Rf5 (tempo, 2.Th8 T:g7 mat ;

1669. — P. Petkov : Joc ap. 1.Dg5 2.Tf6 De3 mat. Soluția : 1.d4 e4 2.f:e4 Dg5 mat ;

1670. — E. Petrov : 1.Cd6 Rc3 2.Cd3+ Te5 mat ;

1671. — A. Smogorjevski : 1.Cg3 Rh3 2. Te1 Ce2 3.g1 N C:g3 ;

1672. — E. Valtins : 1.Cd7 Ce8 2.Ce5+ Cg7 3.Nc7 Cf5 mat ;

Frumoase dezlegări și legări pe linia a 7-a ;

1673. — F. Abdurahmanovici : 1.Ca2 Td1+ 2.Rc2 Td3 3.Rb1 Te3 4.Ra1 Tc1 mat. Turnul alb schițează un mic dreptunghi pentru a ajunge din nou în poziția inițială.

Combinatii partide scurte

Bruchis - Cernea
Sferici de finală
Campionatul R.P.R., 1963

6. Cum continuă albul atacul?

Lepeskin - Kosterin
Camp. Asociației „Trud”
U.R.S.S., 1963

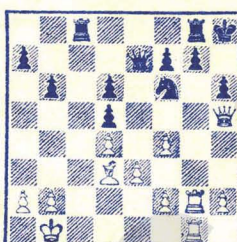
7. Negrul la mutare încheie rapid partida!

Bilionov - Kudriashov
Moscova 1963

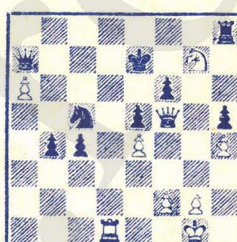
8. Ce jucăți cu albul?

Kluger - Polgar
Budapesta 1963

9. Albul la mutare...

Nejmeldinov - Lengyel
Budapesta 1963

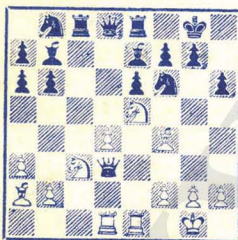

10. Cum a speculat albul poziția expusă a regelui negru?

40. GAMBITUL DAMEI

1. Donner A. Dunkerblum
Beverwijk 1964

1.e4 e5 2.c3 c6 3.c3 c6 4.e3 e5 5.d4 d5 (Simetria nu va avea darul să-i ajute pe negru să egaleze jocul, poate tocmai împotriva) 6.a3 e:d4 (Evident, încercarea de a menține în continuare simetria ar fi fost prea periculoasă) 7.e:d4 d:c4 8.N:c4 Ne7 9.0-0 0-0 10.Tc1 b6 (Deschiderea s-a încheiat. Negrul ia acum măsuri pentru a împiedica acțiunile eventuale ale albului în legătură cu pionul izolat de pe coloana „d”) 11.Dd3 (Planul albului începe să se contureze: atac rapid pe flancul regelui, după manevra Ne4-a2-b1) 11...Nb7 12.Ng5 h6?! (Slăbește inutil flancul regelui, desi după 12...Cd5 13.Ce4 albul își păstrează avantajul. Acum nebulul alb de cimpuri negre se va instala tocmai pe diagonala de unde exercită cele mai multe amenințări) 13.Nf4 Te8 (Nu merge 13...Cd5, din cauza 14.C:d5 e:d5 15.Na2, urmat de Nb1, după care negrul va avea de luptat cu mari greutăți) 14.Tad1 Te8 (Nu se vede altceva mai bun; încercarea 14...Nf8, cu scopul de a juca Ng7, după g7-g6, nu are sorti de reușită din cauza 15.Ce5 C:e5 — altfel 16.C:f7 — 16.d:e5 și albul stă excelent) 15.Na2 Cb8 (O mutare pasivă în poziție grea: în orice caz era mai bine 15...Nf8) 16.Ce5 Amenință 17.C:f7 și dacă 17...R:f7, atunci 18.N:e6+ Rf8 19.Dg6, urmat de mat. La 17...Na6, albul joacă simplu 18.C:d8 cu avantaj material (Vezi diagrama).

16...Nf8 17.Nb1 (Acum negrul nu mai poate juca 17...Cb7, din cauza 18.C:d7 D:d7 19.Ne5 Ne7 20.d5! cu avantaj hotărâtor) 17...Na6 18.Dc2 g5 (O încercare disperată de eliberare) 19.C:f7 R:f7 20.Dg6+ Re7 21.Ne5 Cb7 22.Cd5+ și negrul a cedat. După 22...e:d5, urmează 23.N:f6++ cu pierderi grave de material.

41. APARAREA SICILIANĂ

1. Nei K. Darga
Beverwijk 1964

1.e4 e5 2.Cf3 c6 3.d4 c:d4 4.C:d4 a6 5.Ne3 Cf6 6.Ce3 d6 7.f4 Cb7 (Mai precis era direct 7...b5, dar și așa nimic nu lasă să se întrevadă furtuna care se va deslășui peste citeva mutări) 8.Df3 De7 9.0-0-0 b5 (La 9...Ne7, albul poate continua energie cu 10.g4) 10.e5 (Mai solid decât 10.h3 Nb7 11.Nd3) 10...Nb7 11.Dh3 d:e5 12.C:c6! (Un sacrificiu neașteptat, care va duce numaidecât partida pe făgașul unei lupte extrem de ascuțite) 12...f:c6 13.D:c6+ Ne7 14.N:b5! (Al doilea sacrificiu, consecința directă a primului. Pentru cele două figuri sacrificate, albul a obținut o inițiativă foarte periculoasă, care se va încheia în curând prin victorie. 14...a:b5 15.C:b5 De6 16.Cd6+ Rd8 17.f:c5! (Cleştele se strânge tot mai puternic în jurul regelui negru rămas în centrul tablei, fără ca figurile sale să-l poată ajuta eficient) 17...Re7 (Resemnare! Materialul cules mai înainte trebuie restituit, în speranța de a găsi o posibilitate de refuziu) 18.Td4! (Altă amenințare, mai tare decât 18.D:c7, la care negrul ar fi putut răspunde cu 18...Cd5) 18...Ta5? (Duce imediat la pierdere. Însă nici 18...Nd6 19.T:d6 De4 nu salva, din cauza că albul are la dispoziție fie continuarea 20.Tc1, fie 20.e:f6 D:c6 21.T:c6 g:f6 22.Nf4+ Re8 23.Thel N:g2 24.Te3 cu amenințări irezistibile) 19:e:f6 Te5 20.Cb5+! D:b5 (La 20...Rb8, 21.f:g7 cu șanse foarte bune) 21.T:d7+ (Bine era și 21.Nf4) 21...D:d7 22.D:e5+ Nd6 23.Dc3+ Dc6 24.Da5+ Re8 25.f:g7 Tg8 26.Nd4 Nf4+ 27.Rb1 Dd7 28.Dc5+ Nc6 29.Df8+ și negrul a cedat.

42. APARAREA SICILIANĂ

C. Rotaru M. Suteu
Semifinalele campionatului R.P.R.
1963.

1.e4 e5 2.Cc3 Cc6 3.g3 g6 4.Ng2 Ng7 5.d3 d6 6.Ne3 Cf6 (În varianta închisă a Apărării Siciliene este preferabilă dezvoltarea calului de pe flancul regelui la e7, de unde poate interveni mai eficient împotriva încercărilor albului pe acest flanc) 7.Cc2?! (O mutare puțin activă; era mai bine 7.f4, continuarea care corespunde mai degrabă caracterului acestei variante. Pe de altă parte, cimpul e2 ar fi trebuit să rămână liber

pentru calul din c3, în cazul contraatacului negrului pe flancul damei) 7...Nd7 8.0-0 De8 (Jocul pasiv al albului a permis negrului să-și mobilizeze forțele pentru atacul rocadei) 9.Dc1 (O altă mutare insuficientă; și acum era mai bine 9.f4, iar la 9...Cg4 10.Dd2 sau Nf2) 9...Cg4 10.Nd2 (Cu 10.Nh3, albul mai putea îndepărta principalele amenințări ale adversarului, de exemplu: 10...C:c3 11.N:d7+ iar la 10...Ccc5 11.f4) 10...h5! (Înaintarea acestui pion va fi una din principalele arme

ale atacului negru) 11.h3 Cf6 12.Rh2 Cd4 13.C:d4 c:d4 14.Ce2 h4 15.g4 Ng4! (Un sacrificiu corect de figură, permis de lipsa de colaborare ale pieselor albe. 16.h:g5 16...g4+ 17.Rh1 h3 18.Nf3 Ce5! 19.C:d4 C:f3 20.C:f3 Dg4!! (O mutare frumoasă care decide fulgerător) 21.Ce1 (Singura posibilitate) 21...De2! și albul a cedat. La 22.Tg1 h2 23.Cg2 D:f2 și șahul dublu la g1, nu mai poate fi împiedicat, iar la 22.Rg1 h2+ 23.Rg2 h1D+ 24.T:h1 Dg4+ urmat de mat.

SOLUȚIILE COMBINAȚIILOR

6. Avantajul pozițional al albului este evident, dar câștigul mai poate fi întârziat fără o hotărâre energetică. A urmat 1.Ch5! Rh8 (Calul nu poate fi luat: 1...g:h5 2.Dg5+ Rh8 3.Te7) 2.Dh6! Td8 (Nu există altă apărare; la 2...Tg8 30.N:g8 f:e4 31.Tf8! și câștigă) 3.Dg5! (Poanta combinației: amenință Df6+, urmat de mat în citeva mutări) 3...Tf8 (Din nou singura apărare) 4.Df6+ T:f6 5.Te8 mat.

7. Figurile negre ocupă poziții ideale pentru un atac fulgerător la rege. Albul va asista neputincios la demonstrația de forță a partenerului său. S-a jucat: 1...Tg2+!! R:g2 (Turnul trebuie luat, altfel 2...Ts8) 2...Tg8+ 3.Rh1 (La 3.Rh3 De7+) 3...Dg5! (Mutarea cheie a întregii combinații, după care albul a trebuit să cedeze. Dacă 4.C:g5 atunci 4...C:f2++ 5.Rg1 Ch3 mat sau 4.Tg1 D:g1+ 5.C:g1 C:f2 mat.

8. Posibilitatea de a deschide imediat coloana „h” de către alb, cu atac puternic îl dispensează chiar de prezența damei sale pe

tablă. A urmat: 1.h:g6!! C:e4 2.N:f7+ T:f7 3.g:h7+ și acum negrul nu mai poate juca 3...Rh8, pentru a bloca înaintarea pionului h, din cauza 4.Cg6 mat. După 3...Rf8 urmează 4.Nh6! și singura piesă neagră care ar mai fi putut să împiedice transformarea este eliminată. După aceasta, albul, rămas cu avantaj material, a câștigat ușor.

9. Și în această poziție, sacrificiul unui turn decide repede. 1.T:g7!! și negrul a depus armele. Într-adevăr, dama albă de la h5 nu poate fi luată, din cauza materialului la h7. După 1...T:g7 urmează 2.D:h6+ Th7 3.N:h7 și matul nu mai poate fi împiedicat.

10. Calul alb se va dovedi principalul instrument cu care albul va obține o decizie rapidă: 1.Ce8! (Amenință 2.D:h6+ și dacă 2...Re8 3.Dc8+ cu câștigul turnului din h8; la 2...Te8 3.Dh7+ și câștigă dama) 1...D:a6 2.Ce7! Dc6 3.Dg6 (Amenință 4.Dg7) 3...Tf8 4.Cd5+ Re6 5.Df5+ și negrul a cedat. La 5...Rf7 6.Dh7+ Re6 7.De7 mat.

CITIȚI ÎN NUMĂRUL VIITOR:

- Campionatele universitare de șah pe anul 1964
- Turneul zonal de la Kecskemet
- Aspecte actuale ale Apărării Grünfeld (sfârșit)
- Pe marginea ultimului campionat de șah al U.R.S.S.
- Partide și finaluri: de la campionatul U.R.S.S., de la campionatul S.U.A., de la turneele din Beverwijk și Kecskemet
- Șahul prin corespondență
- Activitatea șahistă în țară
- Studii și probleme, combinații partide scurte